

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v. — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna tiskovna (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Po-amezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 4.

V Ljubljani, dné 26. januarja 1906.

Leto XIX.

Kmet in upori.

Od 21. januarja 1905 divja na Ruskem notrajna vojska. Judje, socialnodemokračski delavci in liberalci se puntajo. Pričeli so svoje krvave igre zato 21. januarja, ker je bil ravno tega dne 1793 francoski kralj Ludvik XVI. ob glavo djan. Že s tem pričetkom so pokazali uporniki, kakšnega duha so. Po krvi žehté, podreti hočejo vse. Peklensko hudo ben je bil njihov načrt. Pripravljali so se že več desetletij, vmes so pač pokazali svojo divjost z raznovrstnimi napadi: ubili so carja Aleksandra II. in tudi Aleksandru III. so povspešili smrt, ker so se mu pretresli živci, ko so z bombo napadli vlak, v katerem se je vozil. Višjih uradnikov in carskih sorodnikov so pobili celo vrsto. Po rusko-japonski vojski so pa butili splošno na dan. V potokih se je pretakala kri po Moskvi in Peterburgu, Vilni in Varšavi, Kijevu, Odesi in drugod. Japonska zmaga je ponižala Rusijo; to so izrabili uporniki, mislili so si: zdaj bo vse prebivalstvo z nami; nikče več se ne bo potegnil za carja. Toda varali so se. Vkljub vsem nesrečam, vsem krivicam, ki jih je

prinesla kruta vojska nad Rusijo, vkljub temu, da ni bilo domala nobene kočé, kjer bi ne bili objokovali kakega sina ali ženina, moža ali očeta, ki je v bolečinah izdihnil svojo dušo v mrzli Mandžuriji, se je vendar le pokazalo, da ima car še en stan, ki mu je veren in zvest. Ruski kmet je ostal tudi v nesreči steber reda in miru.

Krasnih prizorov nam pripoveduje zgodovina zadnjega krvavega punta na Ruskem. Uporniki so se v divjem kriku vlačili po ulicah pod rudečimi zastavami in kričali: Smrt carju! Nasproti njim so pa čete krepkih kmetov s podobo božje Matere in s carjevo podobo na čelu klicali pozdrave svojemu vladarju in šli proti puntarjem. Tam, kjer so zavrgli vero, so zavrgli tudi zvestobo. Veren, krščanski mož pa ne pozabi svojih dolžnosti in tudi v najhujših časih posluša glas vesti.

Rusija se bo rešila iz svojih težav in se bo zopet mirno in srečno razvijala. Njena moč bo v ruskem kmetu. Kmet jo bo rešil. Po prekucijah, po nesrečnih vojskah, kar jih je izkusil svet, ko je bilo vse razdrto, so se obračali vladarji na kmeta. Ko je n. pr. Napoleon I. pri

Jeni premagal Ruse, je minister Stajin videl, da se domovina ne more drugače okrepiti nego s kmetom. Izposloval je za kmeta ugodne postave in Prusija je v kratkem času postala zopet trdna. Zvesti kmečki vojak je še vedno premagal plačane žolnirje.

Zadnji čas je pri nas, da tudi naša država spozna, kje ima korenina svoje moči. Avstrijski socialni demokratje so postali vsled ruskih dogodkov predrzni. Sklenili so na ver nih duš dan lanskega leta na Dunaju, da se pripravijo na splošen štrajk, da torej vstavijo, ko pride komanda z Dunaja, vse delo po tovarnah, železnicah in delavnicah. Špekulirali so tako-le: Na Ogerskem je zmeda vedno večja in morda pride do tega, da bo cesar poslal vojake, naj ukroté uporne Madjare, Košut in njegova banda so pa gotovo zmenjeni z laškimi rogovileži. Ko zadivja na Ogrskem domača vojska, pa napadejo Lahi, ki se strastno pripravljajo na boj z nami, našo državo. Na dveh konceh boj! Tu bo za socialne demokrate ugoden čas. Takrat proglasé splošen štrajk in po avstrijskih mestih naj se ponavlja to, kar se je godilo po ruskih. Tudi na Ruskem so se upori pričeli s splošnim štrajkom.

Ko bi se to zgodilo, kdo bo pomagal državi? Ali meščani? Saj smo videli dne 28. novembra, kako se je po vseh mestih zapiralo liberalno meščanstvo v svoje hiše in strahu trepetalo. Uradnik nima poguma. Liberalna gospoda, ki dozdej komandira državo in dežele, zna sicer upiti in zabavljati proti duhovništvu in cerkvi, ker je to brez nevarnosti, socialna demokracija se pa boji v dno strahopetne duše. Edini kmet bi pokazal moč svoje zvestobe in svoj sveži pogum!

Iz tega bi se imela učiti država. Kmet je njen edini trdni steber. Če ji je v sili dober, če je v obrambi prvi, mora biti tudi prvi, ko se dele dobrote. Upravičeno naj kliče kmet: klobuk doli pred mojim stanom, ki vse hrani in v sili tudi vse brani!

Političen pregled.

Državni zbor

se snide 30. tega meseca, kakor poročajo sedaj za gotovo uradna poročila. Dnevi red določen za prvo sejo bodo baje premnili tako, da pride v razpravo kot prva točka predloga o vojaških novincih in o starostnem zavarovanju kakor smo poročali zadnjič. Načrt o zavarovanju zaslužnih u službencev pride na dnevni red kot druga točka.

Notranji političen položaj.

Sedaj ko se bližamo vedno bolj velepomembnemu zasedanju državnega zbora, ki ima sklepati o pravnosti volivne pravice, se zbirajo načelniki različnih strank na Dunaju in se posvetujejo z ministri, zlast z ministerskim predsednikom Gavčom, kako ugoditi pri pravnosti različnim navodom, kako zadovoljiti vse stanove. Posvetujejo se tudi o tem, kako izpremeniti dosedanje ministerstvo v novo parlamentarno, v katerem dobe večje stranke v državnem zboru tako Čehi, Poljaki, Nemci svoje zastopnike. Poljaki so menda tozadevno ponudbo odklonili, Nemci je bodo pa skoro gotovo sprejeli, ker se s tem zadovoljne skoro vse stranke. Dalje misli vlada na na spravo med Nemci in Čehi. V ta namen misli pomnožiti število nemških poslancev na 204; Čehi bi temu najbrže ne ugovarjali ako jim zagotovijo drugo češko vseučilišče. Vlada upa tudi, da dobi po zaupnih ministrih večino za pogodbo z Ogersko. Nemci bi s svojim ministrom dobili vpliv tudi na volitve in bi se omejilo po neobveznem pogovoru število onih volivnih okrajev, v ka-

terih bi se drugače borili Nemci in Čehi. Nemci bi dobili tudi po imenovanju svojega ministra zagotovilo, da bi vlada ne delala proti nemškim koristim pri imenovanju uradnikov, podržavljenju železnic in drugih zadevah.

Baron Svegel pri Gavču.

Med drugimi visokimi glavami je obiskal zadnje dni Gavča tudi naš Svegel, ki jo zahteval za kranjske Nemce najmanj enega poslanca, ker izgubi po volivni osnovi Kranjsko veleposestvo svoja dva nemška državna poslanca. Po mnenju gorijske ekscelence na je na Kranjskem toliko Nemcev, ki plačujejo tako velko davka, da je en nemški poslanec na Kranjskem najmanj, kar morejo zahtevati kranjski Nemci. B mo videli, če bo vslišal Gavč mile tola obupne prošnje zastopnika naših Nemcev.

Stališče Goluhovskega omaro.

Stališče ministra zunanjih zadev grofa Goluhovskega se je zlasti zadnji čas zelo omaralo. Naša država se je nekoliko sprla s Srbijo zaradi srske bolgarske carinske zveze in to je povzročilo govorice, da namerava odstopiti Goluhovski. Dvorjani govorijo, da je cesar zadnji čas večkrat izjavil svojo nezadovoljnost o delovanju ministra za zunanje stvari. Zadnji čas se je še poslabšal položaj za Goluhovskega, ker so razpeli vojaški krog, že opetovano vladarja, da je sedanji politični položaj nevzdržljiv. Delegaciji nista zborovali, na Ogerskem ni bilo novačenja. Da je položaj tak, je veliko kriv Goluhovski s svojimi sveti Preje smo mislili, da odstopi Goluhovski šele tedaj, ko se napravi med Ogri mir, zdaj pa ni izključeno, da odstopi prav kmalu.

Kranjsko-hrvatsko-dalmatinska železnica.

Nasi poslanci zlasti Šuklje in Šušteršič, so se zapnji čas z vso vnemo začeli brigati za podaljšanje dolenjske železnice. Vse kaže, da upi Belokranjcev ne bodo zastoj in da tudi njim skoraj zasije boljša bodočnost. Kranjska dobi skoro gotovo novo železnico, ki bo Avstrijo vezala z Dalmacijo. In sicer se bo gradila železnica od Novega mesta, oziroma Straže do Gradaca; ondi se ima ena proga odcepiti, ki bo šla mimo Vinice do Ogulina, druga proga pa bo vezala Gradac s Karlovcem. Na ta način bi Kranjska stopila v zvezo z Reko in morjem na eni strani, na drugi strani pa z Zagrebom. To bi bila za Kranjsko deželo neprecenljiva pridobitev. Za zvezo z Dalmacijo prideta dve progi v pošte; in sicer bi šla prva iz Ogulina po hrvaškem Primorju preko Medruša, Otočca in Gospiča do Knina. Druga proga

pa bi se tudi od Ogulina odcepila ter šla mimo plitviških jezer po hrvaški zemlji, potem pa ob Reki Una (Uiec) po Bosni do Knina. Potem bosta mesti Ogulin in Ljubljana postala jako važni križišči železnice, kakor je n. pr. Beljak. Ne da se popisati, kolike važnosti bi bila ta proga v vojaškem oziru. Hrvaško Primorje in Dalmacija bi gmeto jako napredovala v vsakem oziru tako glede kupčije in obrti kakor na poljedelstvu in vinoreji. Naši Dolenjski bi bila ta železnica tako v korist, kakor gori imenovanim deželama. Seve, da bi bila taka železnična zveza velikega pomena za razvoj trgovine, velike obrti, (ker bi nastale nove tovarne) poljedelstva in vinoreje i. t. d. Pa še nekaj drugega je treba tu naglašati. Južna Dalmacija leži skoro pod isto stopinjo kakor Rim, ter ima jako mlo obneje, ki zelo ugaia onim, ki na sopilih in na živih boleljajo. Posibmal bi tudi tujci izvolili južno Dalmacijo za zimsko bivališče, in ljudje bi tja potevali skozi Ljubljano Gorenjska naj bi bila letovišče, Dalmacija pa prezimišče. Redko kje se dobi tako blizu oboje skupaj.

Poštnim uslužbenem

hoče trgovinsko ministrstvo ugoditi v nekaterih važnih točkah. Te se tičejo poštarjev na deželi in slug. Poštari prvega in drugega razreda dobe na leto 50 do 100 kron poboljška, poštni odpravniki tretjega razreda dobe 80 do 120 kron in sicer počenši od 1. januarja t. l. Ta zboljšanja poleg nekaterih drugih bodo znesla 1,400.000 kron.

Važne izpremembe na Ogerskem napovedane.

Vedno bolj se razširjajo govorice, da nameravajo razpustiti ogerski državni zbor, kar bi pomenjalo absolutizem samodržtva na Ogerskem. Absolutistična vlada, vlada brez državnega zbora bo baje pred vsem skrbela, da dobi davke in vojaške novince. Na nove volitve nihče ne misli. Vladarju neomejeno udani Fejervari bi gotovo ustregel vladarju in bi vladal absolutno to je brez državnega zbora, ko bi prej izobil iz vlade one ministre, ki bi ne bili zadovoljni z absolutizmom. Toda to so le govorice in najbližja prihodnost bo morda pokazala koliko je resnice na njih. Upajmo, da se krona in ogerske stranke preje sporazumejo na drug način.

Kako so plačani vladarji.

Predsednik francoske republike dobiva na leto 1 milion 300 tisoč kron za plačilo stroške, avstrijski cesar 22 milijonov kron, pruski kralj okoli 16 milijonov kron in angleški kralj 13 milijonov kron letne plače.

Dogodki v Makedoniji.

Konzuli v Skoplju so dobili, kakor se poroča, vest, da se vrste na severu in na zapadu skopljanskega okrožja zelo mnogobrojni in krvavi boji med Srbi in Bulgari. Turška vlada je dobila od svojih konzulov na Grškem poročilo, da se tam oborožujejo in pripravljajo čete, ki imajo namen vdreti v Makedonijo. In z ozirom na to in najnovjša druga izvestja Hilmi paše, se je obrnila turška vlada do grške vlade z zahtevo, da zabrani ta naval čet. V Sofiji so se sešli voditelji srbskih in bugarskih vstajnikov, da se dogovore o skupnem postopanju v Makedoniji. Posveti b do trajali več dni. Turški vojaški oddelki, ki jih je vlada poslala v Makedonijo, da napravi red, in da preprečijo zbiranje čet, so sami krivi mnogih prestopkov. Ti oddelki česte sami ropajo in pustošijo in so v nekem kraju pobrali tamošnjim italijanskim gozdnim delavcem siloma obleko, hrano in denar.

Spor med Srbijo in Avstrijo.

Zadnji čas je prišlo med srbsko in avstrijsko vlado do spora, ki utegne postati velike važnosti. Srbska vlada je namreč sklenila z bolgarsko vlado carinske zvezo in pri tem ni nič prosila Avstrije za dovoljenje. Ta zveza je, kakor menijo nekateri, v političnem oziru naperjena Avstro-Ogerski in je prvi znak uspeha jugoslovanske politike. Avstro-Ogerski poslanik je baje izročil srbski vladi dopis, ki naglašja, da naša vlada ni popolnoma zadovoljna in da ne bo nadaljevala prej trgovskih pogajanj s Srbijo, dokler vlada ne izjavi, da ne predloži srbsko-bolgarske pogodbe skupščini prej, dokler ne bo sklenjena med Avstrijo in Srbijo trgovinska pogodba.

Slabo zanimanje za volitve v Rusiji.

V Rusiji bodo končno vendarle prišli do ljudskega zastopstva. V Moskvi se kaže za volitve v durno zelo slabo zanimanje. Med 120 tisoč meščanov, ki imajo pravico za glasovanje, se jih je vpisalo v listine zdaj samo 4000. Kmetje nimajo popolnoma nobenega zanimanja do vsega. Mestni zastojnik je izdal na meščanstvo oklic, kjer pozivlje na živahnejše udeleževanje pri volitvah. V Odesi se tudi vrše priprave za volitve v durno. Ustavni demokratje so do zdaj najmočnejši. Revolucionarne stranke ne bodo udeležile volitve v durno. Dejalistov se misli udeležiti volitev.

Novi francoski predsednik.

Francoska republika si voli vsakih šest let novega predsednika republike. Ker je etos odstopil dosedanji predsednik Lube, izvolili so se minuli teden zastopniki fran-

coskega naroda, da izvolijo francoski republiki novega predsednika. Posebne svetovne važnosti ta volitev ni bila, ker je francoski republiki le neko mrtvo sredstvo v rokah različnih strank in je v primeri z predsednikom v ameriških zedinjenih državah nič. Pri zadnji volitvi sta prišla v poštev pred vsem dva kandidata Falijer in Dumé. Francozi nočeje imeti na predsedniškem stolu moža močnega značaja, marveč predsednika, ki same prikima ali zanika vse, kar sklene zbornica. Ker pa Dumé ni iz lipovega lesa, zato je propadel. Izvoljen je bil Falijer z 449 od 891 oddanih glasov.

Obletnica ruske revolucije.

V ponedeljek 22. t. m. je bila obletnica enega dne, ko je korakalo neoboroženo peterburško delavstvo s popom Gaponom na čelu pred carjevo zimsko palačo, da predloži carju svoje zahteve. Pred carja s cer niso prišli, ker so jim to zabranile vojaške puške. S krvjo in mečem so preprečili ta delavski poizkus. Nato so sledile splošne stavke, krvave vstaje delavcev in kmetov, upori med mornarico in armado. V živem spominu so nam še ti dogodki, zato jih ne ponavljamo. Posrečilo se je sicer, da so večinoma zadušili nemire v Rusiji, a kljub temu pač nihče ne ve, kaj prinese bodočnost in kaj bomo morali še poročati o dogodkih, ki so se vršili minuli ponedeljek. Mi le želimo, da bi sledila žalostni sedanjosti v Rusiji zlata in srečna bodočnost.

Dogodki na Ruskem.

V Rusiji še ni miru. V Varšavi so ustrelili pet anarhistov, ker so povzročili bombne napade. Pri nekem drugem bombnem napadu je bilo ubitih pet oseb, ranjenih pa enajst. Ta napad je bil namenjen policiji. Na Kavkazu je položaj še vedno jako resen. Vstajniki so zasedli več postaj vladikavkaške železnice. Železniški vlaki so večkrat napadeni. Na Kavkaz so poslali iz notranje Rusije osem konjeniških polkov. Revolucija divja tudi še v Irkutsku, ki je popolnoma v rokah vstajnikov. Vstajniki so tu vdrli v poveljnikovo sobo in zahtevali od njega ključje in pečate. Podpoveljnik je ustreljen, ravno tako vodja policajev, ki se je hrabro branil in ustrelil prej več vstajnikov. V Rigi so odkrili tajne tiskarne in dvoje bombnih zalog. Nadalje so našli topovske kroglice, bodala, samokrese in mnoge patrone. Zaradi policijskih umorov so prijeli v Rigi več ljudi višjih stanov.

Zakaj je Japonska Rusiji odnehala.

Dopisnik nekega angleškega lista je izvedel iz zanesljivega vira neznane razloge, ki so prisilili Japonce k miru pod pogoji,

ki niso ravno posebno ugodni v primeri z uspehi na bojišču. Japonska vlada je vedno molčala in svet je mislil, da so bile vse zmage lahke, da je stališče vojske silno. Sedaj se je pa dognalo, da ob Tiumenu n bilo 100 tisoč mož, ampak le 30 tisoč zadnje rezerve oženjenih mož starih 30 do 40 let in brez navdušenja za boj. Priprave za obsedo Vladivostoka bi bile morale trajati do spomladi tega leta, a samo obleganje par let. Vojska ni bila pripravljena za pot v Harbin in Vladivostok. To je vzrok miru.

Novo brodogradništvo Japonske. — Prihodnja vojska Japonske?

V zadnji vojski je Japonska izgubila 19 bojnih ladij, Rusom je pa vzela 24 ladij, tako, da ima po vojski 165 bojnih ladij, dočim jih je pred vojsko imela le 159. Japonska gradi sedaj v svojih ladjedelnicah nove bojne ladje, nove oklopne križarice in nove rušilce torpedovk. Dve bojni ladji, ki bodeta največji na svetu, bodeta zgrajeni v inozemstvu. Skupno se japonske vojno brodogradništvo v kratkem pomnoži za 44 novih bojnih ladij.

Japonska ima torej še nove bojne načrte. Govori se, da je njena pozornost obrnjena sedaj na „Ameriške združene države“, kjer mrgoli preoblikovanih japonskih ogleduhov. Častniki ameriškega vojnega brodogradništva so dobili ukaz, da odpuste vse svoje japonske sluga.

LISTEK.

„Čarovnik“.

(Po laškem priredil J. Pogačnik.)

Živel je kmetič po imenu Kaj Furijs Krezino. Imel je dobro hčerko z imenom Kamila. Ta Furijs je imel lepo navado, da je ljubil delo in bil pri vseh svojih delih jako marljiv. Dasi je bil ubog, je vendar toliko napredoval, da si je mogel kupiti malo posestvo, katero je dobil po nizki ceni, ker je bila zemlja dokaj peščena, semtertja zarasla s hesto. To malo posestvo je pa bilo obdano s samimi velikimi in boljšimi posestvi.

Furijs se poprime obdelovanja tega malega zemljišča z vse pridnostjo. Kamila je bila vedno pri njem. Kmetoval sta oba; dan na dan sta bila pri delu, sam držeč zdaj oralo, zdaj brano, zdaj lopato, hči pa kopulje, motiko, grablje itd. Na globoko obdelujeta zemljo, drobita in razbijata grudo in, kolikor premoreta gnoja, ga dovažata in raznašata, da boljše nerodovitno zemljo. Vsako seme, ki sta ga posejela, je dobro dozorelo ter se shranilo na suh kraj; bilo je tudi pridno in

skrbno zbrano: čisto, najboljše. Kadar se je med mlado setvijo prikazal kak plevel, takoj sta ga odstranila; pridno sta okopavala in, kjer je bilo treba prisula z zemljo. Skrbno so bile obrezane in povezane vse trte.

Sadna drevesa, nasajena na onih straneh, kjer ne delajo sence polju in trtam, sta večkrat okopala. Z veliko pridnostjo sta jih vsako zimo očistila suhih vej in zapredenih mladik, na katerih je bila zalega škodljivega mrčesa.

Na bolj nizke kraje sta navozila zemlje in jo poravnala, da je nastal mal travnik in bil potem dobro pogojen; poskrbela sta pa tudi, da je nanj dohajala po potrebi dobro delna mokreta. Krog svejega zemljišča je zasadil Furij živ plot iz belega trnja tako gosto, da še celo kokoši niso mogle na njive razbrskavat.

S kakim veseljem sta sedaj oddelovala Furij in Kamila to tako dobro in prijazno urejene zemljišče!

V malih letih so to polje mnogi, ki so prej videli ondi le puščavo, — občudovali. Tu se je pridelalo vsega v obilnosti: sno povja, v kopice postavljenega je bilo na vseh straneh; sedi, napolnjeni z najboljšim vinom; polni keši dobrega sadja; veliko lepega sena. Furij in Kamila, prej tako uboga, sta bila sedaj bogatejša od svojih sosedov!

Kmetovalci te okolice, ki so obdelovali velika polja in obšrne vinograde so godrnjali: „Saj je slaba zemlja in se ne dá zboljšati. Pridelki tu ne odtehtajo našega truda. Nehvaležno je obdelovati tako pusto zemljo. E, kdo ti se toliko trudil!“

Ni se pa čuditi, ker so slabo gnojili, plitvo orali in splah površno obdelovali. Prav zato so bila njih polja čimdalje nerodovitnejša in revnejša! Žita so zrasla komaj za dve pedi visoko, klasovje majhno in borno, trte ostarele, ker so bile slabo obdelane, slabo obrezane in slabo podprte; zato so dale le redke in revne grozde. Imeli niso ne češenj, ne sliv, ne hrušk, ne breskev; na travnikih se je le malo nakosilo in še to ni bilo kaj vredno!

Hudovali so se torej Furijevi sosedje nad to navidezno tako slabo zemljo in jo preklinjali, ker jim tako slabo rodi; gledali pa so z zavistjo na malo zemljišče Furijevo, katere je leto za letom lepše zelenelo, lepše cvetelo in bolje prospevalo.

Pogovarjali so se, kako je bilo pred nekaterimi leti, ko se je Furij semkaj naselil: „Koliko boljša je bila takrat njih zemlja kot njegova Furij je sicer plačal to zemljišče, izdal je ves denar, kolikor ga je prištedil in in pristradal, ostale mu ni drugega, kot trpeti in obdelovati pusto zemljo. Vsi smo ga pomilovali, da bo revež tukaj vsled lakote končal pa sedaj glejte — ravno nasprotno!

To njegovo polje je sedaj kot čudovit vrt. On si je uredil tu svoj dom in ima vsega v obilnosti. Kako si je mogel tuje s svojo hčerko brez vsake druge pomoči vse tako zboljšati? Saj smo vendar tu rojeni in pri tem delu dorasli, mar ne znamo stokrat bolje obdelovati zemljišče in gospodariti kot on. Vendar glejte! Naša zemljišča so opustošena; mi živimo v primeri s prejšnjimi leti prav revno; pri njem pa vse tako lepo uspeva, vse se tako množi. Njegovo posestvo loči od naših samo ograja, a zato ni še boljša ne njegova zemlja, ne veda, ne solnčna gorkota in ne rosa. Ej, ta stvar ne more biti naravna! Tu mora tičati vmes kaka skrivnost. Mi smo na polju samo čez dan, on pa še ponoči vedno šepa po njivah. On mora počenjati kaj drugega o ponočnih urah na polju, kot da bi delal. Da bi en tako malo zemlje, kot jo ima, noč in dan moral obdelovati, to je vendar smešno; saj mi naša velika polja obdelamo samo pri dnevu in ob poldanskih urah se še umaknemo pekočim solnčnim žarkom.“

Pri tem sumničenju so se vsi kar vneli in navdušili. Vsak je ponavljal: „Stvar ni naravna in ni!“

Te govorjenje jih je pripeljalo do sklepa, da je Furij čarovnik, in da je ta njegova sreča sad čarovništva. „Zdaj je očitno“ so rekli vsi, „zakaj so naša polja tako oslabela! Furij je s svojimi čarovnijami potegnil z našega polja na svoje vse dobre sode in zemeljske vlage. Njegove polje se torej ponaša z rodovitnostjo naša zemlje! Glejte ta hudobnež uživa sad našega truda, ker s svojim čaranjem ugonablja naša polja in vinograde; ako ga ne ustrahujemo, nas v kratkem uniči.“ Zatorej se hočejo maščevati; sklenejo enoglasno izročiti ga kot čarovnika in tatu rodovitnosti njih polja — sodniji. Tožba je storjena, prič je silao veliko, ki trdijo, da je hudodelstvo očitno. Ubogi Furij dobi povabilo, priti pred sodnijo, kjer se mora zagovarjati za težko pregreho. Ako bi se ne mogel opravičiti, utegne biti obsojen na smrt.

Ko je njegova hčerka Kamila to zvedela, se je prestrašila, da je bila vsa obupana. Oče pa si iz tega ni mnogo storil, ker si je bil svest svoje nedolžnosti in se mu zato ni bilo bati kazni.

Ko pride odločeni dan, naloži Furij svoje poljsko orodje, vpreže par lepih volov in sede s svojo hčerko na voz, namenjen pred sodnijsko poslopje. Njegovi nasprotniki se prišli že pred njim tja; prišlo je tudi mnogo drugih ljudi, nekaj iz sočutja, nekaj iz radovednosti. Sodba je bila napovedana kot očitna in sicer na trgu pred sodnijskim poslopjem.

Zdaj privozi obtoženec Furij, ustavi voli; množica radovedne pričakuje, kaj bo. Furij začne molče skladati krampe, lopate, sekire, vile, orale, brano itd. Medtem se prikažejo

sodniki in drugi gospodje iz sodnijskega poslopja. Furij se obrne proti njim in se globoko prikloni, potem pa s povzdignjenim glasom začne: „Castiti gospodje! Tu vidite vse orodje mojega čaranja, katerega me tožijo. Vsa umetnija mojega čaranja je v tem, kar tu vidite. Tak čarovnik, kot sem jaz, more vsakdo biti, ako hoče. Prosim, gospodje, recite mojim tožiteljem, naj pripeljejo tu oni svoje poljsko orodje, da je primerimo mojemu, in videli boste razloček med dobrim in slabim orodjem. K'je imajo oni tako dobre rejene in močne voli?“ Zdaj pokaže sam nase in na hčerko: „Poglejte najine ogorele obraze, pogledajte najine utrjene in žuljave roke!“ — Vsi gledajo Furija in Kamilo in takoj spoznajo, da morata biti jako delavna in pridna.

Furij nadaljuje: „Sodniki! Moji sosedje obdelujejo polja tako površno, da se ni čuditi, ako jim ne obrodé, izorjejo tako, da je le malo razbrskano, potem posejejo; naprej pa se ne zmenijo več, naj raste, kakor hoče. Jaz pa preorjem globoko, potem prevlečem z brano in vsako grudo, ki ostane, razdrobim z motiko. Ko je vsejano in ozeleni, vse oplevem, obrskam, okopljem in ogrebem. Oba s hčerko se ne ganeva od tako priljubljenega nama polja. Vse kar se pokaže škodljivega izdereva takoj in odstraniva. Ni ga drevesa ali trte, da bi ne storil vse potrebno pri njem, da se more tem lepše razvijati. Kako gneje moji tožitelji? Male gnoja, slabo pripravljenega, slabe obranjenega in — drugega nič. Za to jaz skrbim leto in dan; zato se moje polje toliko razleči od onega mojih sosedov. Ako še pomislimo, da imajo oni veliko in obširna polja in pri vsem tem ne, da bi samo ponoči spal, polegajo še čez dan po sencih, medtem ko jaz ne zamudim vse poletje ne ure; če ni zadesti dan, porabim še del noči; še pozimi imam vedno dela čez glave. Je mar to čudno, da onim zemlja tako slabo rodi, meni pa tako dobro?“

Iz vsega tega morete razvideti, spoštovani sodniki, da iz dveh velikih vzrokov prihaja rodovitnost z njih polja na moje.

Prvi je ta: Ti kmetovalci hočejo obdelovati obširna in velika polja s take male ljudmi, da bi jih bilo to komaj zadosti kakim mali kmetiji. Treba prepričati se, da velike prostrane polje še ne obogati posestnika, ako ga dobro ne obdeluje.

Drugi vzrok je pa zanemarjenje oslabele zemlje in njenih lenih in obubožnih posestnikov, ki obupajo, da bi jo mogli spraviti v nekdanje dobro stanje; zato tako slabo obdelujejo, se pogrezajo v malomarnost in revščino ter ne pomislijo, da z dobrimi gnojili in marljivim in pridnim delom morejo narediti še bolj peščen zemljišče, kot so sedaj njih — rodovitna.“

Med tem govorjenjem so tožitelji molčali in zarudevali. Vsi drugi pa se hvalili Furiji in ga sodnikom priporočali. Sodniki uvidijo zlobnost in zmoto tožiteljev; niso samo spustili dobrega moža in ga razgla-

sili nedolžnega, temveč so ga že bogato obdarili zaradi njegove velike pridnosti v poljedelstvu.

Furij tako počeščen, zahvali sodnike in druge dobre ljudi, potem naloži svoje polj-

ske „instrumente“ zopet na voz ter prisede h Kamili, s katero se med ploskanjem pričujočega ljudstva potolažena in vesela odpeljeta domov.

Razgled po domovini.

Še enkrat opozarjamo tiste stare naročnike na „Domoljuba“, ki letos ne marajo več prejemati lista, naj nam list vrnejo. Ni treba drugega, kakor zapisati na ovitek: nazaj! Se ne sprejme. Kdor nam ne vrne 4. številke, ga bomo prišteli med prave naročnike.

Osebna vest. Presviti cesar je sprejel pretekli teden premilostnega gospoda kneza in škofa ljubljanskega dr. Antona B. Jegliča v avdijenci.

Novi nadškof goriški postane kljub silnemu kriku liberalnih Lahenov Slovenec kanonik goriškega stolnega kapitlja dr. Sedej.

Iz odbora družbe sv. Mohorja. Vsled bolehnosti je izstopil iz odbora gosp. Simon Janežič, ravnatelj in blagajnik. Skozi 33 let je deloval neumorno v korist Mohorjeve družbe in si je zanj pridobil nemaljših zaslug. Na njegovo mesto je bil izvoljen v odbor odvetnik gosp. dr. Janko Brejc. Za podpredsednika je bil izvoljen o. g. kancelar Janez Vidovic, za blagajnika g. profesor Josip Apih.

Vojska, namreč tista „Vojska na Daljnem vzhodu“, bo zopet jela izhajati in sicer bo izšlo vse ostalo delo v dveh snopičih po 4 pole, take da bo to krasno delo v kratkem popolno.

Pravica tržaškim Slovencem. Državne sodišče je odločilo, da mora tržaški mestni svet sprejemati slovenske ugovore. Reši jih pa lahko v poslovnem jeziku.

Prva zdravnica v Ljubljani.

Absolventinja peterburškega vseučilišča gđ. Eleonora Jenko, hčerka tukajšnega uglednega zdravnika g. dr. L. Jenka, je vstopila v kirurški oddelek tukajšne deželne bolnišnice.

Liberalci v veliki zadregi.

Poročali smo v zadnjem „Domoljubu“ o velikanskem polomu, ki ga je doživela liberalna stranka z ogromno izgubo pri žalski pivovarni. Mi te škode, ki jo bodo morali trpeti delničarji, gotovo ne priveščimo in ne bili bi sploh pisali o celi zadevi, ako bi nas liberalci s svojim umazan pisarnjem po „Narodu“ ne bili prisilili. Teden preje se s satansko zlobnostjo hoteli oškodovati „Zadružno zvezo“ in ji očitali sleparstvo, goljufo in bogsigavedi kaj še vse. A

kazen jim je bila takoj za petami. Preiskava pri „Zadružni zvezi“ ni našla nikake nepravilnosti, a krah pri liberalnem žalskem podjetju se pa ne da utajiti. Koliko krika so zagnali liberalci, če se je ponesrečilo kako konsumno društvo! In vendar kaka razlika. Pri vseh propadlih konsumnih društvih se je šlo za nekaj tisočev, tu se gre pa za stotisoče. In medtem ko so vodili konsumna društva največkrat neizvežbani in samouki kmetjski ljudje, so pa bili voditelji žalskega podjetja popolnoma vešč, izobraženi možje in vendar se je kljub njihovi modrosti dogodil ta strašni polom. Liberalci so v silai zadregi radi tega in zato so prisilili „Narod“, da je opustil napade na „Zadružno zvezo“ že vedo, zakaj se boje. Pri liberalni stranki je marsikaj v neredu; gospodje v liberalnem taberu imajo maslo na glavi, zato naj ne hodijo na sonce.

Barona Heina nikjer ne marajo. Znano je bralcem „Domoljuba“, da je moral skrajno nepriljubljeni deže ni predsednik kranjski baron Hein zapustiti našo deželo in oditi na Dunaj. Dali so mu ondi v ministerstvu vodstvo oddelka za zdravstvene zadeve. A sedaj se je temu imenovanju uprla dunajska zdravniška zbornica in ta pozivlja vse dunajske zdravnike, naj skupno nastopajo v tej zadevi, češ da baron Hein nič ne razume zdravniške stroke. Torej ljubeznivega Heina, katerega so kranjski liberalci obeh narodnostij tako ljubili, da so šli z njim čez drn in strn nikjer ne marajo. Vlada ima le sitnosti z njim, zato bi bilo najbolje, da ga pošljejo v pokoj.

Pobegnil je pretečeni teden od vajakov prostak o. in kr. 27 pešpolka Alojzij Vihlas, pristojen v Gradcu. Pred begom je okradel svoje tovariše.

Domžalska afera. Pri lanskim nemirih v Domžalah je bil preboden od orožnika črkeštavec g. Sedej. Dobil je pred dnevi uradno obvestilo, da je ustavljeno vsako pestopanje proti njemu in da je popolnoma nedolžen. Radovedni smo, ako bodo sedaj popravili nemški listi osobito uradni list ljubljanski krivico, ki jo je stopil pod Heinaom, ko se Slovence slikali izzivače in pretepače.

Naklada na žganje se je vpe-ljala že v mnogih občinah. Nedavno tudi v Ambrusu. Dobro in koristno bi bilo za občine, ako bi jo vpeljali povsod.

Čebelarске vesti.

Podružnica v Borovnici ima dne 28. januarja ob 2. uri popoldne v gostilni g. Ivana Drašlerja občni zbor. Po občnem zboru predavanje. H krati se bo pobirala udnina za l. 1906.

Gorenjske novice.

Bohinjske novice.

g **2000 kron** za izboljšavo Bohinjskih dolin v zgoraji in spodnji dolini je dobil od ministrstva gospod okrajni glavar Ote pl. Detela. H ala mu lepa za njegov trud in naklonjenost.

g **Še več** je obljubilo poljedelsko ministrstvo storiti za izboljšanje bohinjskih planin in je naročilo o. kr. okrajnemu glavarstvu naj poroča o nujnih napravah in potrebah na planinah, in da naj odpošlje dva sposobna moža na Koroško, da si ogledata tamkaj koristne naprave (uzorne hleve, sirarne itd.) Vse to zopet le na prizadevanje gospoda okrajnega glavarja.

g **Na Koprivniku** so osnovali izobraževalno društvo pod imenom „Vodnikovo društvo“. Pristopilo je takoj 40 članov. Prav take.

g **Novo izobraževalno društvo** „Savica“ se snuje v Srednji vasi. — Mladenci se zelo zanimajo zanj. Pa tudi možje bodo pristopili, kakor obetajo.

g **Bohinjcev ne bo še zmanjkalo**, zakaj redilo se jih je v srenjski fari 86, umrlo pa le 57.

g **Občinske volitve** smo imeli 10. januarja za Srednjo vas. Izvoljeni odborniki so vsi verni, pošteni, zavedni možje

g **Grozno** je bilo slišati v nedeljo 14. januarja, ko je neke izgubljeno, pijano dekle preklinjalo po vasi Boga in Kristusa. Ljudje so kar zapirali vrata pred strašno žensko. Kam pripelje pijanost! Ubogi stariši! —

g **Pridno** spravljajo drva in les iz planin. Vreme je kakor nalašč za to težko in naporno delo.

g **609 tisoč kron** prometa je imela hranilnica in posojilnica v Srednji vasi. Pa še pravi, da ni denarja!

Iz kamniškega okraja.

g **Umrl** je oče g. župnika Brešarja Bil je blag in krščanski mož. Pokopan je bil v petek. N. v m. p!

g **Pretekle dni** so pričeli v Kamniku podirati napravo za električno razsvetljavo, ker je tvrdka, ki je prevzela delo, prišla v konkurs. Govori se, da je mestna občina stopila v dogovor z vodstvom smodnišnice, da bi od tod dobivali razsvetljavo. Če bo kaj, in kako, bomo že poročali.

g **Hazardne igre** so postale v zadnjem času kakor neka nalezljiva bolezen v kamniških gostilnah in privatnih stanovanjih. Za danes imena gostilen zamolčimo, opozarjamo pa že danes, da so prizadete tudi osebe, katerim bi bilo jako neljube, ako pride vsa stvar na dan.

Jeseniške novice.

g **Volitev župana.** V četrtek 18. t. m. je bila sklicana občinska seja za volitev župana, ker seja 8. t. m. ni bila sklepčna. Liberalci so delali na vse kriplice, da bi spravili skupaj zadostno število odbornikov, toda ni šlo. Ob 10., ko je bila seja napovedana, prišlo je skupaj le 16 odbornikov, a za sklepčnost bi jih moralo priti 18. Kaj se zmislijo modre glave? Brž pokličejo k sebi dva namestnika in volijo župana ter izvolijo trgovca Trevna na Savi, ker je prej Treven bil svetovalec, izvolili so nevega svetovavca starega Kobentarja s Hrušice. Predlagal ga je Schrey, da bi s tem še bolj priklenil nase.

g **Neveljavna je ta volitev,** ker namestnika nista bila povabljena k seji pravočasno. Seja je bila napovedana ob 10. uri dop., povabljena sta pa bila šele po 10 uri isti dan. Neveljavna je tudi zato, ker so poklicali namestnike v odber, kar se sme le v slučaju, da je odbornik dalje časa zadržan udeleževati se seji. Prejšnji župan Klinar sploh ni bil zadržan, ampak ni hotel priti k seji, zato je bil namestnik gotovo neprestavno poklican na njegovo mesto. Vsled tega ni bilo za veljavnost izvolitve župana zadosti odbornikov navzočih. Ker so kljub temu volili župana, je njegova izvolitev neveljavna in tudi zadnji svetnik stari Kobentar ni veljavno izvoljen.

g **V lepi luči** so se pokazali liberalci, ker so Matevža Puca kot namestnika starega župana Klinarja z zvijačo privlekli k volitvi župana. Delal je na Hrušici, pa se z vozom poslali ponj. Miha Črne, pek na Savi, je bil poslat ponj z narečilom: Gospod Schrey so rekli, da hoče glavar s teboj govoriti, brž pridi v občinsko pisarno. In peljal se je, še domu mu niso prej pustili in prišel je k volitvi župana, ko se mu

prej še sanjalo ni, da je odbornik. Seveda glavar ni zahteval z njim govoriti, a liberalcem so ona sredstva prav, da le dosežejo svoje namene.

g **Boj za Jesenice.** Boj, ki se sedaj bije na Jesenicah, je boj med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med Kristom in antikristom. Z lažje in denarjem poskuša antikrist dobiti moč na Jesenicah. Najgrša laž in slepljenje ljudstva je, da se Schrey in Trevn. Fabinc in Humer, in sploh liberalna stranka jeseniška bojuje za to, da bi Jesenice ostale slovenske, župnik Zabukovec pa za to, da bi Jesenice prišle Nemcem v roke. Da liberalcem ni nič za narodnost, pokazali se s tem, ko so Luckmanna šli prosit naj se zveže z njimi zoper župnika Zabukovca. Da jim je le za to, da bi se uničil upliv katoliške duhovščine na Jesenicah, da bi liberalstvo in brezverstvo dobilo moč, kažejo ta dejstva: Ves boj zoper župnika vodi Cham iz Ljubljane. To je večni študent, ki še sedaj ni prišel do stalnega kruha, ko so njegovi sošolci že zdavnaj v službah. Ta študent se je izjavil: „Prva naša skrb naj bo ta, da dobimo mi liberalci več moči na Jesenicah, potem pa bomo naravnost začeli agitirati za odpad od katoliške cerkve. Ta študent je dobil zase bogataša Schreya in Trevna, ki ga podpirata. Schrey in Trevn pa sta pridobila večino moč v odboru na svojo stran. Ia sedaj ti moške vede ali nevede podpirajo na vse moč Schreya in Trevna in Chama v verskem boju. Schreya in Trevna povzdigujejo protiverski časopisi v deveta nebesa, češ, da sta največja narodnjaka, in čudno je to, da maogi, ki se imajo za verne kristijane pa gredo za Schreyem in Trevnom, nič ne vprašaje — kakšna kristjana sta Schrey in Trevn kako spolujeta svoje verske dolnosti. Če človek le enkrat vzame v roko „Jes. Stražo“ ki jo izdajajo jeseniški liberalci, mora takej spoznati, da ti ljudje preganjajo in sovražijo duhovnike. Kdor pa s sovražniki duhovnikov drži, ali gre mar v boj za dobro stvar? Ne, on podpira slabo stvar in je deležen vsega hudega, ki ga napravljajo ti ljudje s svojim sovratvom vsega, kar je katoliško! Proč z ljudskimi sleparji!

Tovarna na Savi pogorela.

V nedelje 21. t. m. je pogorela ena tretjina tovarne na Savi. Popelnoma uničena je cinkarija, tovarna žice (Dratzug) in tovarna žičnikov (Stiftenfabrik) ter pokarija, kjer so žeblice spravljali v zavitke in sode. Pogorel je tudi magacin z vso zalogo. Skodo cenijo sedaj na dva milijona kron, a gotovo bo večja, ker uničeni so tudi vsi stroji v imenovanih oddelkih. Najobčutnejše so zadeti delavci. Nad 600 delav-

cev na enkrat brez dela, to niso mačkine solze. Večinoma so družinski oče tje prizadeti in z njimi so udarjene tudi njih družine. Skoda je večja kakor ko bi bil pogorel cel trg Jesenice s 113 hišami. Ne-oženjeni delavci bodo zapustili Jesenice, dekler se delo zopet ne začne in padejo drugam tačas iskat zaslužka, kam pa naj gredo oženjeni delavci z družinami? Pač bodo dobili delo tudi sedaj pri tovarni, a tako malo plačano, da ne bodo shajali. Pred jesenjo ni upati, da se uničeni oddelki na novo postavijo in se delo na njih začne.

Kako je ogenj nastal? Ogenj je nastal vsled razgretja osi pri kolesu, ki moč iz turbine pošilja naprej in se je užgal prah nakopčen v oddelku pri tovarni žičnikov. Tako je sedaj splošno govorenje. Morda bi bili pogasili ogenj v začetku, ko bi ne bila voda v ceveh zamrzajena. Ker ni bilo koj dosti vode dobiti, razširil se je ogenj hitro. Ob pol 4 zjutraj se je ogenj začel in ob pol 5 je bila cela Sava razsvitljena od silnega požara. Strašno in čarobno ob enem je bila razsvitljena Mežaklja, sneg se je v ti svetlobi lesketal krvavorumen.

Brž je prihitelo gasilno društvo z Jesenic in je začelo še prej delovati, nego gasilno društvo savsko. Vsa čast načelniku Fr. Krivcu. Odlikoval se je posestnik in odbornik Ivan Legat, ki je prvi prihitel in dal konje gasilnemu društvu na razpelo. Prihitelo je na pomoč tudi gasilno društvo s Hrušice, Koroške Bole in Dovjega. Imeli so dosti dela dopoldne. Glavna skrb je bila, da so rešili turbino, zakaj, ko bi bila turbina uničena, moralo bi podivati sploh vse delo.

Zal so se zgodile štiri nesreče. Gasilca Slivnik z Jesenic in Lovro Krivec s Hrušice sta stopila v peč, kjer je bil cink raztopljen in sta zajela raztopljen cink v škornje, Slivnik velike več kot Krivec, Slivnik je meral v bolnišnico in bati se je, da pride ob nego, manj nevarno se je poškodoval Krivec. Zagazila sta v cink, ker sta šla čez peč, ki je bila zalozena z opake in se jima je udrla. Tretja nesreča: Ko so metali sode s žičniki, da bi jih rešili, priletel je sed nekemu v glavo, četrta nesreča pa: nekdo se je obrezal na reki.

Kakšne posledice bo imel ta požar. se sedaj še ne more povedati natančno, a toliko je gotovo, — da se bode marsikaj izpremenilo na Savi, predno se otvorijo na novo sedaj uničeni oddelki.

Novice iz poljanske doline.

g **Volitev občinskega odbora** občine Javorje vršila se je dne 10. prosinca. Izvoljeni odborniki so vsi razun enega možje „Slov. ljudske stranke.“

g **Velika tihoča** vladuje pri poljanskih naprednjakih, o suspendiranju načelnika škofjeloškega cestnega odbora F. Slibarja. Liberalni učitelj Lovric petrt in žalosten gleda v obraz svoje trhle propadajoče stranke.

g **Pet »hudečkov«** prinesel je iz Poljan domov, tako je menda vskliknila žena „Spodnjega Povhevcena“ iz Gorenje Debrave. Mož je naroden na Štajerca, katerega se pred ljudmi sam sramuje, zato ga prejema na sosadni pošti.

g **Čipkarstvo.** „Domoljub“ je pisal v drugi številki, da se pri nas pečemo s čipkarstvom in kako koristno je to za nas. Resnica je to; vemo ceniti korist te domače obrti. Vendar da ne bi drugod našega dobička previsoko cenili, dostavljamo: sukanec (ovirn) je treba posebej kupiti in ta je precej drag; luč mora tudi svitlo goriti, da je mogoče plesti. Ceravno pri nas petrolej „izvira“, ga moramo vendar le kupovati in porabimo ga precej, ker delamo vsak večer do polnoči. Toliko resnici na ljubo.

g **Klobuk z glave,** in velik poklon pred velepolitiko Dobravskega „Anžajovca.“ Ta krčmar in naročnik „Slovenskega Naroda“ pravi, da je „Slov. Narod“ same na Kranjskem preganjan od klerikalcev, drugod ne, da je bil naročnik „Slov. Naroda“ neki papež iz davnih časov. Ta „Anžajovec“ in bivši „Amerikanec“ je pač kratke učenosti, če misli da njegov list izhaja že od vekomaj. Tako učenost zamorejo rediti same liberalne slamnate možgane.

Iz selške doline.

g **Franco Šliber častni občan selške občine.** Izkazalo se je sedaj pri cestnem načelništvu kako kratkovidni so bili pred 4 leti selški odborniki, ki so šli na lim lesotrzcu Heinricher-ju in so imenovali sedaj suspendiranega (odstavljenega) škofjeloškega cestnega načelnika častnim občanem. Mož je potegnil svoje prijatelje dobro za nos. Ali ni sedaj dolžnost sedanjega selškega občinskega odbora da mu odvzame častno občanstvo, ker mož, ki deluje v škodo celemu okraju, ne zasluži te časti?

g **Kdo je kriv, da je prišlo tako daleč v škofjeloškem cestnem odboru?** Znana pesem pravi: vse to ljubezen stri. Ljubezen deželnega odbora, ljubezen škofjeloškega cestnega odbora do svojega Šliberja je to povzročila. Ze pred devetimi leti so pri volitvi cestnega načelnika Šliberja vrgli, ker je zavlačeval račune. Zadnje tri leta se je bore malo brigal za cesto, bila mu je samo molzna krava. Gospodje v cestnem odboru so vse to mirno prenašali. — Lansko leto izrečene je bile nekaj kritike v deželnem zboru, toda poslancu Pircu, zastopniku mesta Škofjaloka ni bilo po volji, ker je vedel, da to zadene njegovega prijatelja Šliberja. Zakaj so seje cestnega odbora? Ali zasluži tak cestni odbor, da sploh obstoji? Ali ni nikogar, ki bi zastopal koristi davkeplačevalcev?

g **Fran Šliber krajni šolski nadzornik.** Ko je Šliber padel v občinskem odboru, ko je padel v krajnem šolskem svetu, titulirali so ga z krajnim šolskim nadzornikom. Ali so mislili resno? Seveda on ima, ker je dovršil ljudsko šolo zmožnosti, vsled katerih ga je Pirc naredil za krajnega šolskega nadzornika. — Petegoval se je mož še za zastopnika neodvisnih kmetov, to mesto bi bilo zanj najpripravnije, ker bi mu ne bilo treba dati računa od svojega delovanja. Mi mu svetujemo samo to, on naj gre tje, za kar je odločen in izučen. Tje za svoj pudel v svoji štacuni!

Iz kranjskega okraja.

g **Iz Olševka.** Požar bi bil kmalu nastal. Dne 13. t. m. popoldne med 3. in 4. uro je opazil Jurij Gašprlin, da gori streha na skednju Petra Šimca. H tre peklice ljudi na pomoč in tudi sam hiti gasiti. Pri gašenju se je precej opekel. Prihitela sta mu na pomoč Franc Sajovic in Janez Legar, katerim se je vendar posrečilo pogasiti že gorečo streho. Kdo je užgal se ne ve, najbrže otroci. Ni dolgo kar se je vpeljala ponočna straža po večjih vaseh in tudi v Olševku, kar je hvale vredno, samo to ni prav, da otroci stražijo in vpijejo po vasi, kar bi ne smelo biti. Naj bi bil tudi pri ponočnih stražah en red, da pod 17. l ne bi smel nobeden stražiti. Naj bi orožniki pazili na to.

g **Iz Kranja.** Društvo „Kranj“ je priredilo v nedeljo 14. in 21. t. m. zopet javni predavanji. Pred zadnjo nedeljo je govoril g. kaplan Debevo o najvažnejših spomenikih starega in krščanskega Rima. S t m lepim predavanjem se je poslevil od nas, ki mu želimo v lepi vipavski dolini istega uspešnega delovanja in iste ljubezni njegovih župljanov! Zadnjo nedeljo pa je predaval g. dr. Edvard Globočnik o poškodbah. Najprej se je ozrl na različne vrste poškodb in jih potem še posebej razjasnil s krasnimi slikami. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička.

g **Prihodnjo nedeljo,** 28. t. m., bo zopet javne predavanje o ognjenikih in potresih; predava g. prof. Bogumil Remec. — Za predpust pripravlja društvo, kakor čujemo, par veselih iger.

g **Gorenjec** je v zadnjem času miren, kar zadeva Kranj. Tem nesramnejše pa napadajo razni dopisuni iz Sore, Poljan, Cerkelj in Jesenic pa druge trdne može, ki so raznim liberalnim kričadom (več n ma so to — učitelj!) trn v peti. Dobro bi bile morda, da bi tisti možje mlademu uredniku Gorenjca, ki mora vanj sprejemati take umazanosti in podlosti, stopili malo na prste. Fantič bi se gotovo ustrašil poslediel

Iz drugih krajev Gorenjske.

g **Iz Št. Ožbalta.** V vasi Javorje je umrla v noči od 8. na 9. januarja 1906 obče čislana Marija Žavbi v dobi 42 let, soproga obče spoštovanega g. Janeza Žavbi, cerkvenega ključarja in občinskega odbornika. — V Št. Ožbaltu dobé tudi poštno nabiralnico kar je jako potrebno za današnje čase v dobi napredka.

g **Iz tuhinjske doline.** Pretečeni mesec se je orožniške postaja iz Lizov v Šmartin prestavila, kjer je središče cele doline. Nameravalo se je že dolgo časa orožniške postajo v Šmartin prestaviti, a ni bilo nikjer primerne stanovanja dobiti. Odločil se je Janez Klemen posestnik v Šmartinu, da je na pripravnem prostoru pozidal lepo prostorno orožniško kosarno, katero je zidarski mojster Franc Cepuder iz Trzina pravilčno dovršil, mizarsko delo pa je Martin Baloh iz Zg. Tuhinja prevzel. Vsak, kdor je to poslepje ogledal, mora pripoznati, da delo mojstra hvali. Največ zaslug, da se je orožniška kosarna v Šmartinu sezidala, pa ima prešai postajevedca g. J. Judež, kateri pa žal, ni enkrat spal v nji. Preden so se orožniki preselili v novo kosarno, je bil J. predstavljen v Domžale, kateri pa kljub temu v celi dolini večno v blagem spominu ostane. Svoje verske dolžnosti je redno opravljal in s tem vsem lep izgled dajal. Kdor je B gu zvest, je gotovo tudi svojega najvišjega gospoda cesarja zvest služabnik.

Mošnje. Občnski odbor je v zadnji seji soglasno sklenil odpraviti vse dvojezične občinske table v srenji ter jih nadomestiti s samoslovenskimi. Vrli Gorenjci! posnemajte ta umestni sklep po vseh občinah, da krasna Gorenjska čem preje tem bolje dobi popolnoma slovensko lice. Le malo narodnega ponosa pa resne volje bo trebalo, in izginila bi vsa nemškutarija na vogalih slovenskih hiš in z njo grde jetikovne spake: Görjach, Vellach, Ratschach, Hrapp, Re fen, Duplachs, Oberferniz, Zirklaeh, Naklas, Seebaeh itd. itd.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

d **Neumnost so napravili** Ko česarji, ker so volili Drobnič. Tako piše ugledni dunajski časopis. Kako naj se ozira naša ljudska stranka na nje, če so ji vedno nasprotni

d **Kri bo tekla** pri prihodnjih deželnozborskih volitvah, tako kriče že zdaj liberalci. Oblasti že zdaj opozarjamo na to, da bodo vedele, katera je stranka miru, katera pa stranka noža in krvi.

Iz kamniškega okraja.

g Umrl je oče g. župnika Brešarja Bil je blag in krščanski mož. Pokopan je bil v petek. N. v m. p!

g Pretekle dni so pričeli v Kamniku podirati napravo za električno razsvetljavo, ker je tvrdka, ki je prevzela delo, prišla v konkurs. Govori se, da je mestna občina stopila v dogovor z vodstvom smodnišnice, da bi od tod dobivali razsvetljavo. Če bo kaj, in kako, bomo že poročali.

g Hazardne igre so postale v zadnjem času kakor neka nalezljiva bolezen v kamniških gostilnah in privatnih stanovanjih. Za danes imena gostilen zamolčimo, opozarjamo pa že danes, da so prizadete tudi osebe, katerim bi bile jako neljube, ako pride vsa stvar na dan.

Jeseniške novice.

g Volitev župana. V četrtek 18. t. m. je bila sklicana občinska seja za volitev župana, ker seja 8. t. m. ni bila sklepčna. Liberalci so delali na vse kriplice, da bi spravili skupaj zadostno število odbornikov, toda ni šlo. Ob 10, ko je bila seja napovedana, prišlo je skupaj le 16 odbornikov, a za sklepčnost bi jih moralo priti 18. Kaj se zmislijo modre glave? Biž pokličejo k sebi dva namestnika in volijo župana ter izvolijo trgovca Trevena na Savi, ker je prej Treven bil svetovalec, izvolili so nevega svetovavca starega Kobentarja s Hrušice. Predlagal ga je Schrey, da bi s tem še bolj priklenil nase.

g Neveljavna je ta volitev, ker namestnika nista bila povabljeni k seji pravočasno. Seja je bila napovedana ob 10. uri dop., povabljena sta pa bila šele po 10. uri isti dan. Neveljavna je tudi zato, ker so poklicali namestnike v odbor, kar se sme le v slučaju, da je odbornik dalje časa zadržan udeleževati se sej. Prejšnji župan Klinar sploh ni bil zadržan, ampak ni hotel priti k seji, zato je bil namestnik gotovo neprestavno poklican na njegovo mesto. Vsled tega ni bilo za veljavnost izvolitve župana zadosti odbornikov navzočih. Ker so kljub temu volili župana, je njegova izvolitev neveljavna in tudi zadnji svetnik stari Kobentar ni veljavno izvoljen.

g V lepi luči so se pokazali liberalci, ker so Matevža Puca kot namestnika starega župana Klinarja z zvijačo privlekli k volitvi župana. Delal je na Hrušici, pa se z vozom poslali ponj. Miha Črne, pek na Savi, je bil poslan ponj z naročilom: Gospod Schrey so rekli, da hoče glavar s teboj govoriti, brž pridi v občinsko pisarno. In peljal se je, še domu mu niso prej pustili in prišel je k volitvi župana, ko se mu

prej še sanjalo ni, da je odbornik. Seveda glavar ni zahteval z njim govoriti, a liberalcem so ona sredstva prav, da le dosežejo svoje namene.

g Boj za Jesenice. Boj, ki se sedaj bije na Jesenicah, je boj med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med Kristom in antikristom. Z lažje in denarjem poskuša antikrist debiti moč na Jesenicah. Najgrša laž in slepljenje ljudstva je, da se Schrey in Trevn. Fabinc in Humer, in sploh liberalna stranka jeseniška bojuje za to, da bi Jesenice ostale slovenske, župnik Zabukovec pa za to, da bi Jesenice prišle Nemcem v roke. Da liberalcem ni nič za narodnost, pokazali so s tem, ko so Luckmanna šli prosit naj se zveže z njimi zoper župnika Zabukovca. Da jim je le za to, da bi se uničil upliv katoliške duhovščine na Jesenicah, da bi liberalstvo in brezverstvo dobilo moč, kažejo ta dejstva: Ves boj zoper župnika vodi Cham iz Ljubljane. To je večni študent, ki še sedaj ni prišel do stalnega kruha, ko so njegovi sošolci že zdavnaj v službah. Ta študent se je izjavil: „Prva naša skrb naj bo ta, da dobimo mi liberalci več moči na Jesenicah, potem pa bomo naravnost začeli agitirati za odpad od katoliške cerkve. Ta študent je dobil zase bogataša Schreya in Trevena, ki ga podpirata. Schrey in Trevn pa sta pridobila večino moč v odboru na svojo stran. Ia sedaj ti možie vede ali nevede podpirajo na vse moč Schreya in Trevena in Chama v verskem boju. Schreya in Trevena pevd gujejo protiverski časopisi v deveta nebesa, češ, da sta največja narodnjaka, in čudno je to, da mnogi, ki se imajo za verne kristijane pa gredo za Schreym in Trevnom, nič ne vprašajo — kakšna kristjana sta Schrey in Trevn kako spolnujeta svoje verske dolnosti. Če človek le enkrat vzame v roko „Jes. Stražo“ ki jo izdajajo jeseniški liberalci, mora takoj spoznati, da ti ljudje preganjajo in sovražijo duhovnike. Kdor pa s sovražniki duhovnikov drži, ali gre mar v boj za dobro stvar? Ne, on podpira slabo stvar in je deležen vsega hudega, ki ga napravljajo ti ljudje s svojim sovratstvom vsega, kar je katoliško! Proč z ljudskimi sleparji!

Tovarna na Savi pogorela.

V nedelje 21. t. m. je pogorela ena tretjina tovarne na Savi. Popolnoma uničena je cinkarija, tovarna žice (Dratzug) in tovarna žičnikov (Stiftfabrik) ter pokarija, kjer so žeblice spravljali v zavitke in sode. Pogorel je tudi magacin z vso zalogo. Skoda cenijo sedaj na dva milijona kron, a gotovo bo večja, ker uničeni so tudi vsi stroji v imenovanih oddelkih. Najobčutnejše so zadeti delavci. Nad 600 delav-

cev naenkrat brez dela, to niso mačkine solze. Večinoma so družinski očetje prizadeti in z njimi so udarjene tudi njih družine. Skoda je večja kakor ko bi bil pogorel cel trg Jesenice s 113 hišami. Ne- oženjeni delavci bodo zapustili Jesenice, dokler se delo zopet ne začne in pridejo drugam tačas iskat službo, kam pa naj gredo oženjeni delavci z družinami? Pač bodo dobili delo tudi sedaj pri tovarni, a tako malo plačano, da ne bodo shajali. Pred jesenjo ni upati, da se uničeni oddelki na novo postavijo in se delo na njih začne.

Kako je ogenj nastal? Ogenj je nastal vsled razgretja osi pri kolesu, ki moč iz turbine pošilja naprej in se je užgal prah nakopčen v oddelku pri tovarni žičnikov. Tako je sedaj splošno govorjenje. Morda bi bili pogasili ogenj v začetku, ko bi ne bila voda v ceveh zamrznjena. Ker ni bilo koj dosti vode dobiti, razširil se je ogenj hitro. Ob pol 4 zjutraj se je ogenj začel in ob pol 5 je bila cela Sava razsvitljena od silnega požara. Strašno in čarobno ob enem je bila razsvitljena Mežaklja, sneg se je v ti svitlobi lesketal krvavorumeno.

Brž je prihitelo gasilno društvo z Jesenic in je začelo še prej delovati, nego gasilno društvo savsko. Vsa čast načelniku Fr. Krivcu. Odkloval se je posestnik in odbornik Ivan Legat, ki je prvi prihitel in dal konje gasilnemu društvu na razpelago. Prihitelo je na pomoč tudi gasilno društvo s Hrušice, Koroške Bole in Dovjega. Imeli so dosti dela dopoldne. Glavna skrb je bila, da so rešili turbino, zakaj, ko bi bila turbina uničena, moralo bi počivati sploh vse delo.

Zal so se zgodile štiri nesreče. Gasila Slivnik z Jesenic in Lovro Krivec s Hrušice sta stopila v peč, kjer je bil cink raztopljen in sta zajela raztopljen cink v škornje, Slivnik velike več kot Krivec, Slivnik je moral v bolnišnico in bati se je, da pride ob nego, manj nevarno se je poškodoval Krivec. Zagazila sta v cink, ker sta šla čez peč, ki je bila zalozena z opeke in se jima je udrla. Tretja nesreča: Ko so metali sode s žičniki, da bi jih rešili, priletel je sed nekemu v glavo, četrta nesreča pa: nekdo se je obrezal na reki.

Kakšne posledice bo imel ta požar, se sedaj še ne more povedati natančne, a toliko je gotovo, — da se bode marsikaj izpremenilo na Savi, predno se otvorijo na novo sedaj uničeni oddelki.

Novice iz poljanske doline.

g Volitev občinskega odbora občine Javorje vršila se je dne 10. prosinca. Izvoljeni odborniki so vsi razun enega možje „Slov. ljudske stranke.“

g Velika tihota vladuje pri poljanskih naprednjakih, o suspendiranju načelnika škofojloškega cestnega odbora F. Slibarja. Liberalni učitelj Lovric petrt in žalosten gleda v obraz svoje trhle propadajoče stranke.

g **Pet »hudečkov«** prinesel je iz Poljan domov, tako je menda vskliknila žena „Spodnjega Povhovecena“ iz Gorenje Dobrave. Mož je naroden na Štajerca, katerega se pred ljudmi sam sramuje, zato ga prejema na sosadni pošti

g **Čipkarstvo.** „Domoljub“ je pisal v drugi številki, da se pri nas pečemo s čipkarstvom in kako koristno je to za nas. Resnica je to; vemo ceniti korist te domače obrti. Vendar da ne bi drugod našega dobička previsoko cenili, dostavljamo: sukanec (ovirn) je treba posebej kupiti in ta je precej drag; luč mora tudi svitlo goriti, da je mogoče plesti. Ceravno pri nas petrolej „izvira“, ga moramo vendar le kupovati in porabimo ga precej, ker delamo vsak večer do polnoči. Toliko resnici na ljubo.

g **Klobuk z glave,** in velik poklon pred velepolitiko Dobravskega „Anžajovca.“ Ta krčmar in naročnik „Slovenskega Naroda“ pravi, da je „Slov. Narod“ same na Kranjskem preganjan od klerikalcev, drugod ne, da je bil naročnik „Slov. Naroda“ neki papež iz davnih časov. Ta „Anžajovec“ in bivši „Amerikanec“ je pač kratke učenosti, če misli da njegov list izhaja že od vekomaj. Tako učenost zamorejo redati same liberalne slamnate možgane.

Iz selške doline.

g **Franč Šliber častni občan selške občine.** Izkazalo se je sedaj pri cestnem načelništvu kako kratkovidni so bili pred 4 leti selški odborniki, ki so šli na lim lesotrzcu Heinricher-ju in so imenovali sedaj suspendiranega (odstavljenega) škofjeloškega cestnega načelnika častnim občanem. Mož je potegnil svoje prijatelje dobro za nos. Ali ni sedaj dolžnost sedanjega selškega občinskega odbora da mu odvzame častno občanstvo, ker mož, ki deluje v škodo celemu okraju, ne zasluži te časti?

g **Kdo je kriv, da je prišlo tako daleč v škofjeloškem cestnem odboru?** Znana pesem pravi: vse to ljubezen stri. Ljubezen deželnega odbora, ljubezen škofjeloškega cestnega odbora do svojega Šliberja je to povzročila. Ze pred devetimi leti so pri volitvi cestnega načelnika Šliber-ja vrgli, ker je zavlačeval račune. Zadnje tri leta se je bore malo brigal za cesto, bila mu je samo molzna krava. Gospodje v cestnem odboru so vse to mirno prenašali. — Lansko leto izrečene je bile nekaj kritike v deželnem zboru, toda poslancu Pircu, zastopniku mesta Škofjaloka ni bilo po volji, ker je vedel, da to zadene njegovega prijatelja Šliberja. Zakaj so seje cestnega odbora? Ali zasluži tak cestni odbor, da sploh obstoji? Ali ni nikogar, ki bi zastopal koristi davkeplačevalcev?

g **Fran Šliber krajni šolski nadzornik.** Ko je Šliber padel v občinskem odboru, ko je padel v krajnem šolskem svetu, titulirali so ga z krajnim šolskim nadzornikom. Ali so mislili resno? Seveda on ima, ker je dovršil ljudsko šolo zmožnosti, vsled katerih ga je Pirc naredil za krajnega šolskega nadzornika. — Potegoval se je mož še za zastopnika neodvisnih kmetov, to mesto bi bilo zanj najpripravnije, ker bi mu ne bilo treba dati računa od svojega delovanja. Mi mu svetujemo samo to, on naj gre tje, za kar je odločen in izučen. Tje za svoj pudel v svoji štacuni!

Iz kranjskega okraja.

g **Iz Olševka.** Požar bi bil kmalu nastal. Dae 13. t. m. popoldne med 3. in 4. uro je opazil Jurij Gašprlin, da gori streha na skednju Petra Šimca. H tre peklice ljudi na pomoč in tudi sam hiti gasiti. Pri gašenju se je precej opekel. Prihitela sta mu na pomoč Franc Sajovic in Janez Legar, katerim se je vendar posrečilo pogasiti že gorečo streho. Kdo je užgal se ne ve, najbrže otroci. Ni dolgo kar se je vpeljala ponočna straža po večjih vaseh in tudi v Olševku, kar je hvale vredno, samo to ni prav, da otroci stražijo in vpijejo po vasi, kar bi ne smelo biti. Naj bi bil tudi pri ponočnih stražah en red, da pod 17. l ne bi smel nobeden stražiti. Naj bi orožniki pazili na to.

g **Iz Kranja.** Društvo „Kranj“ je priredilo v nedeljo 14. in 21. t. m. zopet javni predavanji. Pred zadnjo nedeljo je govoril g. kaplan Debevc o najvažnejših spomenikih starega in krščanskega Rima. S tem lepim predavanjem se je poslovil od nas, ki mu želimo v lepi vipavski dolini istega vspešnega delovanja in iste lubezni njegovih župljanov! Zadnjo nedeljo pa je predaval g. dr. Edvard Globočnik o poškodbah. Najprej se je ozrl na različne vrste poškodb in jih potem še posebej razjasnil s krasnimi slikami. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička.

g **Prihodnjo nedeljo,** 28. t. m., bo zopet javne predavanje o ognjenikih in potresih; predava g. prof. Bogumil Remec. — Za predpust pripravlja društvo, kakor čujemo, par veselih iger.

g **Gorenjec** je v zadnjem času miren, kar zadeva Kranj. Tem nesramnejše pa napadajo razni dopisuni iz Sore, Poljan, Cerkelj in Jesenic pa druge trdne može, ki so raznim liberalnim kričačem (več nima so to — učitelji!) trn v peti. Dobro bi bile merda, da bi tisti može mlademu uredniku Gorenjca, ki mora vanj sprejemati take umazanosti in podlosti, stopili malo na prste. Fantič bi se gotovo ustrašil poslediel

Iz drugih krajev Gorenjske.

g **Iz Št. Ožbalta.** V vasi Javorje je umrla v noči od 8. na 9. januarja 1906 obče čislana Marija Žavbi v dobi 42 let; soproga obče spoštovanega g. Janeza Žavbi, cerkvenega ključarja in občinskega odbornika. — V Št. Ožbaltu dobé tudi poštno nabiralnico kar je jako potrebno za današnje čase v dobi napredka.

g **Iz tuhinjske doline.** Pretečeni mesec se je orožniške postaja iz Lazov v Šmartin prestavila, kjer je središče cele doline. Nameravalo se je že dolgo časa orožniške postaje v Šmartin prestaviti, a ni bilo nikjer primerne stanovanj dobiti. Odločil se je Janez Klemen posestnik v Šmartinu, da je na pripravnem prostoru pozidal lepo prostorno orožniško kosarno, katero je zidarski mojster Franc Cepuder iz Trzina prav lično dovršil, mizarsko delo pa je Martin Baloh iz Zg. Tuhinje prevzel. Vsak, kdor je to poslopje ogledal, mora pripoznati, da delo mojstra hvali. Največ zaslug, da se je orožniška kosarna v Šmartinu sezidala, pa ima prejšnji postajevedca g. J. Judež, kateri pa žal, ni enkrat spal v nji. Preden so se orožniki preselili v novo kosarno, je bil J. predstavljen v Domžale, kateri pa kljub temu v celi dolini večno v blagom spominu ostane. Svoje verske dolžnosti je redno opravljal in s tem vsem lep izgled dajal. Kdor je B. gu zvest, je gotovo tudi svojega najvišjega gospoda cesarja zvest služabnik.

Močenje. Občinski odbor je v zadnji seji soglasno sklenil odpraviti vse dvojezične občinske table v srenji ter jih nadomestiti s samoslovenskimi. Vrli Gorenjci! posnemajte ta umestni sklep po vseh občinah, da krasna Gorenjska čem prej tem bolje dobi popolnoma slovensko lice. Le malo narodnega ponosa pa resne volje bo trebalo, in izginila bi vsa nemškutarija na vogalih slovenskih hiš in z njo grde jezikovne spake: Görjach, Vellach, Ratschach, Hrupp, Re fen, Duplachs, Oberferniz, Zirklaeh, Naklas, Seebaeh itd. itd.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

d **Neumnost so napravili** Ko česarji, ker so volili Drobniča. Tako piše ugledni dunajski časopis. Kako naj se ozira naša ljudska stranka na nje, če so ji vedno nasprotni

d **Kri bo tekla** pri prihodnjih deželnozborskih volitvah, tako kriče že zdaj liberalci. Oblasti že zdaj opozarjamo na to, da bodo vedele, katera je stranka miru, katera pa stranka noža in krvi.

d **S povišanjem duhovniških plač** plašili so liberalni agitatorji naše gospodarje. Vidi se, da imata Podgorski Korel in Podražev Matevž žaganje, Komatar Evžen pa „srovco“ v glavi, da ne vedo vsi trije skupaj, da se duhovske plače ne povišujejo v deželnem, ampak v državnem zboru. Torej so ti možici ali veliki nevedneži ali pa veliki sleparji!

d **Znani liberalni prismode** iz Ribnice očita v „Narodu“ našim duhovnikom, da so agitirali. Za Boga, ali menite, da se ljudje z žagarsko in zotlarsko izobrazbo bolj sposebni kmetu prav svetovati kot duhovniki s svojo in svojim političnim obzorjem. Ali morda menite, da bodo ljudje Matevža Grudna baže bolj skrbeli za blagostanje ljudstva kot pa duhovniki, ki z ljudstvom trpe in se z ljudstvom vesele.

d **Lažnjiv pajek** je liberalni dopisnik „Narodov“. Svoje laži je razpel od Lašč čez Sv. Gregor do Dan in od Podklanca do Dolenje vasi. Za danes mu damo priložnosti si eno svojih lažij dokazati in si kaj prislužiti. Pisal je namreč: „Tako je popisal slavoznani policaj Krumpestar hodeč od hiše vse glasovnice že davno pred volitvijo.“ Pooblaščen smo od g. Krumpestarja razglasiti, da sme „resnicoljubni“ dopisun za vsako kmetiško hišo, v kateri je on ob zadnji volitvi podpisal kako glasovnico, izbrati si v njegovem hlevu poljubnega vola ali kravo, ali v njegovem svinjaku katerokoli presico. Torej na nege lačni „šribar“!

d **Velika ljubezen do rojstnega kraja.** C. kr. revidenčni oficijal v pekoju Gregor Modić, dal je truplo svoje blage gospe Ljudmile roj. pl. Pažić prepekljati iz Ljubljane v svoj rojstni kraj k Sv. Gregorju, da se pokoplje ob njegovi rajni materi, kjer si je tudi sam izvolil poslednje prebivališče. Vkljub temu, da je skoraj vse svoje življenje prebil na tujem in služboval med Hrvati, Ogri in Nemci, ni pozabil svojega rojstnega kraja in se ga oklepa z vse ljubeznijo.

Belokranjske novice.

d **Lep napredek** v varčnosti. „Cebelica“ deklška v Metliki je imela koncem leta 1905 vložnih pri hranilnici in posojilnici skoro 4900 K. Ali ni to lepo! Kam bi bil šel ta denar drugače? Le tako naprej!

d **Kmetijsko društvo v Metliki** kaže lep napredek pod vodstvom vrlega M. Kostelca. Seve to nekaterim ni všeč — pa moramo že potrpeti. V slogi je moč! V pridnosti in poštenosti pa napredek. Da bi se ljudje tega zavedli in šli: Svoji k svojim!

d **Turške razmere** glede metliške šole bodo začele upiti in klicati: po-

magaj! Kdo in zakaj? Za danes samo to, da je gotovo krivica, da je Turk naredil, da ima I. in II. razred samo poldnevni pouk. Ni čuda, da se ljudje pritožujejo, da je denar za šolo vržen v vodo in da so otroci bolj neumni, čim dalje hodijo v šolo. Dvojni trud za učence in učitelje!

d **Metliška reta** se je oglasila 14. t. m. v kavarni in je reševala v svoji pijanosti take stvari, da je bilo vsakega poštenega, kolkaj poštenega človeka sram. Pomagala pa si je zraven in otepala okrog sebe z — dežnikom. Skoda, da ni bil gosp. učitelj Morela zraven!

Iz litijskega okraja.

d **Javorje nad Litijo.** Na sv. Pavla puščavnika dan se naši zjutraj na Debečem pod kapom zmrznjenega znanega berača „Pavleta“. Umoril ga je šnops. — Gozd „Straža“ je gorel. Pogorelo je okrog treh johov. Nevarnost je bila velika, a tudi že dosedanja škoda ni majhna.

d **Kresnice.** Ojšel je tukajšnji podnačelnik na železnici g. Marko Pogorelec v Zalog; prišel pa je g. Kisovec iz Tiro skega. Načelnik g. Kristofić pa oddide v Gomern na Koroško. — Veliko razburjenje vzbujata pri sorodnikih rajnega g. župnika Šmiteka računa, ki sta ga napravila dva dekterja. Triller je računal nad 500 kron, dr. Jamšek pa 650 kron. O tem bomo še govorili, ko pojdemo v Šmartno na Golobov pogreb.

d **St. Lambert.** 3 januarja — bila je sv. Genovifa — je umrl Ocepek. Pa naj kdo še pravi, da alkohol ni vrag!

d **Polšnik.** Četrtek pred Božičem — v dolno že boj pozno izvemo — bi bil kmalu Mamolj pogorel. No pogorela je pa k sreči samo Resnikova kašča. Resnikova mati se bili tako neprevidni, da so šli s trskami popoldne v klet, kjer je bilo okrog in okrog polno škope. No, to pa vsak ve, da škopa gori. — 9., 10., 11. februarja bo tridnevica na čast lurski Materi božji v novi farni lurski cerkvi. Na to slovesnost že sedaj opozarjamo domačine in okoličane.

d **Dobovec.** Dne 21. januarja, v nedeľjo sv. N. ze, je bil velik shod na Kumu. Kdor je zdaj pozabil priiti, naj pa drugič. Zlasti opozarjamo slov. planinsko društvo, naj se malo bolj zanima za kumljanske hribe. Pot je lepa, razgled od Polšnika krasen; vse dobro, vas pa le ni, in ni!

d **Radeče.** Pohvalno moramo omenjati v naši tovarni, da gosp. Krisper res vzorno skrbi pri delavcih za red in nrvnost. To nas tem bolj veseli, ker dandanes so redki podjetniki, ki bi pri delavcih kaj več iskali kot debička. Zato vsa čast tej vzorni tovarni.

d **Šmartno.** Ponedeljek — 15 — je zgorela v Mali Kostrevnici Čoparjeva koča. Ker ni bila koča desti vredna, torej tudi škode ni desti, vendar bolje bi bilo, če bi ne bila gorela. — Novega leta ni čakal v Ameriki iz Šmartna pobegli gostilničar Jurij Dolnišek. Dne 29. dec. je nanj padla velika skala in ga pri tej priči usmrtila. Mož je bil brezveren, in tudi na poti v Ameriko je tako Boga preklinjal, da je bilo sopotnike groza. Kakor življenje, taka je pa smrt. — Resno so začeli misliti, da bi kranjski deželni odbor kupil od kneza Windischgratza grad Slatno za norišnico. Kadar bo kaj bolj gotovega, bomo sporočili. Da so ravno Šmartno izbrali je slučaj, ki ni slučaj. Kraj je lep, blizu vasi, tih in miren, okrog in okrog obdan s smrekovimi gozdovi. H ša pa tako trdna, da je tudi norci ne podero. — Nekateri se silno jeze, ker je zadnji „Domoljub“ pisal, da odborniki I. razreda v občinskem svetu niso „ljudska stranka.“ Mi seveda smo veseli, če se ti gospodje tako silno potegujejo za čast, da so „ljudje“. A „Narod“, katerega vsi radi prebirajo, pravi, da človek ni nič drugega kot ena razvita „efna“. Potem pa naj bo že šimpans, ali orang utan, ali madril, ali gorila ali kaj drugega. Pričakujemo terej v „Narodu“ popravka, da naj več tako ne piše čez — „ljudi“.

d **Litija.** Čujemo, da namerava tovarna Schwarz in Zublia dobiti usmiljene sestre za osk. b in postrežbo svojih tovarniških delavk. To bi bilo seveda silno koristno v nrvnem oziru, kajti sedaj se gode med delavkami stvari, o katerih niti peročati ne moremo. Kjer je kaka nepokorna hči, ki noče doma ubogati, pa gre v tovarno, da postane „fajla.“ Vse niso take — mnoge jih je tudi silno dobrih — a veliko je slabih. Človek gre zvečer le strahoma čez litijski most, kjer je polno ponočnih veš, ki vzdihujejo in iščejo ženinov in še marsikaj. Zato so ta most krstili po benečanskem vzgledu v Seufzerbrücke — ponte dei sospiri — most vzdihujočih „deklet!“

Iz Velike [doline in okolice.

d **Ljudsko gibanje l. 1905.** V naši župniji je bilo rojenih 68, umrlo jih je 49, poročenih je pa bilo 8 parov.

d **93 let star** je umrl pred kratkim v Samoboru Mijo Božič, član godbe veteranskega društva. Pač redka starost! N. v. m. p.

d **Največji most na Avstrijsko-grškem** bo most Čatež-Brežice preko Krke in Save, ki ga zdaj delajo. Delo hitro napreduje, glavne težkoče so odstranjene.

d **832 strani** raznovrstne zanimive vsebine na leto bo „Domoljub“ odslej pri-

našal in to samo za 2 K. brez poštne, pa kljub temu se še skoraj polovici naših dosedanjih njegovih naročnikov predrag zdi, so mu postali nezvesti. To pa ni lepo! Vsi tisti pa, ki smo mu tudi kot tedniku ostali zvesti do danes pravimo:

Domoljub je naš prijatelj stari,
radi ga imamo vsi,
ne pustimo ga nikdara
četudi stane kronce tri!

(Op. ur. Oglasite se še večkrat s kakim poročilom.)

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Novega mesta. Marijanska kongregacija priredi dne 1. in 2. svečana v dverani rokodelskega doma dva zabavna večera, s petjem, deklamovanjem in igro: Zmaga poštenja, in ljubezni. V petih dejanjih. — Občinstvo iz mesta in okolice se splošno zanima za ta dva večera.

New York: Mestna hiša in častniške palače na Printing-House Squaru.

Saj je pa tudi prepričane o lepih uspehih vrlih mladenk. Uverjeni smo, da bodo, kakor vselej, tako tudi to pot, podučljive igre predstavljale le z najboljšim uspehom. Pred igro nam bodo zapele nekaj krasnih pesmic s svojimi krepkimi glasovi. Pa tudi deklamovale bodo. In sicer par pesmic iz krasnih Anton Medvedovih poezij: — Ker se je nadejati najlepših in najboljših uspehov, od nadebudnih mladenk, zato je želeli, da pridete ta dva večera, vsi prijatelji novomeške Marijane kongregacije v rokodelski dom. — Vstopnina: sedeži od 1.—4. vrste po K 1 20 od 5.—8. vrste po K 1; stojišča po 60 h. Nakaznice za sedeže se dobe od 29. prosinca dalje v prodajalni J. Krajca nasl. in na predvečera predstave pri blagajni.

d Iz Šmihela pri Novem mestu. Kakor prejšnja leta, tako je tudi zadnje dni minulega leta uprizarila naša vrta dekliška Marijina družba iz Šmihela pri Novem mestu gledališko igro „Lurška pastarica“. Predstavljala se je trikrat, in sicer na praznik sv. Štefana, ter na starega in novega leta dan v samostanu častitih šolskih sester. Petje, kakor tudi igra, je bilo povsem dobro rešeno. Pri tej igri se je pokazalo, da se najdejo tudi med kmečkim ljudstvom moči, ki lahko nastopajo tudi pred izobraženim občinstvom. Le tako hrabro naprej!

d Mirna. (Gibanje „Katol. izob. društva“ v preteklem letu.) Naše društvo se je razvijalo in marljivo delovalo. Imelo je 11 predavanj. Bila so sledeča: 1. predavanje z naslovom „O testamentih“, predaval g. Anton Kocijančič, predsednik. 2. „Kdo je omikan in elikan“, govoril Josip Zidar, tajnik. 3.

članov na shed kršč. soc. zveze v Maribor. Na občnem zboru dne 7. jan. t. l. je bil sestavljen novi odbor za leto 1906, take: Za predsednika je bil izvoljen č. g. Anton Kocijančič, podpredsednikom Anton Šalar, blagajnikom Josip Zidar, blagajnikov namestnik Jožef Bulc, tajnik Alojz Škarja, tajnikov namestnik Janez Marin, knjižničar Anton Vidmar, gospodar g. Anton Schuller, gospodarjev namestnik Jožef Ksferle, pregledovalca računov Mostar Anton in Henrik Zabukovec, zastavonoša Josip Zidar, spremljevalca Alojz Škarja in Janez Marin.

d Smarije. Bialao društvo ustanavljajo! V navdusenem članku liberalnega „Dolenjca“ se napoveduje novi blagoslov za Smarije. Naše se se izredne moči, ki bodo kar „z zanimanjem za gospodarske in kulturne razmere“ nas osrečile. Te priznane „delavne moči“, ki so pokopale staro bralno društvo, zavile vrat „Slevčku“, ki imajo pri dveh požarnih brambah mož komaj za skromen pogreb, ki se raznesle staro knjižnico, podrle šolske planke in poruvala iz vrta mlada drevesca in dr. so se torej poprijela dela, da postavijo na noge prepotrebno novo društvo. Ovdicam, ki se službo božjo že imele v gostilni, je manjkalo še duševne hrane, zato bi rade „Narc“ in drugo tako šaro zobale; vmes bi se seveda prav lepo čez farje in pa Marijino družbo zabavljale, za kar ima pa ravno „Dolenjčev“ g. depisnik najmanj povoda. Odkrito vam povemo, da naše dobro ljudstvo ne bo šlo na vaš lim, ker vas pozna po vaših delih. Če imate res kaj srca za nared, bote našli obilo bolj hvaležnega dela, kakor je to društvo, ki je k sreči še „alles verboten!“

Notranjske novice.

n Iz Trnovske doline. Dne 11. t. m. nas je obiskal naš državni poslanec Žitnik. Cel dan je bil neumorno na delu, obiskal je najprej posamezne vasi Podgoro. Govorilo se je o vodovodih in o mostu v Trbčah. Zvečer se je pripeljal nazaj v Trnovo in od ted v Harije, v obeh krajih je bilo zopet posvetovanje za vodovode. Drugi dan 12. t. m. že ob 7. jutraj je prišel v spremstvu harijskega gospoda kurata na Veliko Bukovico. Tu si je ogledal izvirek na „Solnah“, iz katerega bi se imela zajeti voda za vodovod. Nato je vaščanom odgovarjal na razna vprašanja. Ia tu se je ravno videlo, kaj vse manjka našemu mežu. Zelo, zelo redki so, ki dobro poznajo občinsko upravo, o cestnem odboru pa se jim komaj sanja. Vse bi hoteli imeti od poslancev, tudi to, kar ne spada v njegovo področje. Krvavo potrebujejo poduka. No, ko so dobili zagotovilo,

„O gospodarstvu“, govoril Alojz Škarja. 4. „Črtice iz potovanja po Pruskem“, predaval P. Alcantara Črtanec. 5. „O kablu“, govoril g. Anton Kocijančič. 6. „O morskih minah“. 7. „O torpedih“ in 8. „O torpednih čolnih“, vse tri predaval g. Franc Kolenec. 9. „Črtica o romanju v Maribor“, govoril J. Zidar. 10. „O topovih, kroglih in njih učinku“, govoril ravnoisti. 11. „O pesnikih in pesništvu“, govoril g. Franc Zidar, stud. phil. Poleg predavanj je bilo 5 odborih sej. Rednih članov je bilo v preteklem letu 40, ustanovnih 10 in 2 častna člana. Dehodkov je imelo društvo 326 K 4 v, streškov 150 K 11 v. in gotovine 175 K 93 v. Društvo je priredilo eno veselico in imelo dva izleta, prvega na slavnost k Devici Mariji v Polje z zastavo, in drugega z odposlanstvom. 7

da pride saj do poletja inženir načrt delat ter da se potem dobi 40% državne in do 25% deželne podpore, se je poslovil gospod poslanec in se odpeljal v Ljubljano. — To Vam poročam, da bodo naši ljudje mogli tudi kaj svojih novic čitati v „Domoljubu.“ S kakim veseljem berejo svoje stvari v časnikih! A „Slovenca“ malo dobijo v roke in ga že vsled visoke cene težko kaj bolj širiti med kmeti. Zato bi bilo želeli, da bi kdo stalno dopisoval v Vaš list. Zanimivosti pač ne manjka v taki fari kot je trnavska. Na ta način bi se pospešilo branje in zanimanje med našim ljudstvom, katero veliko premalo bere. Vedno se čuje, da nam noče nobeden nič pomagati, da nas pozabijo in prepuščajo naši burji. To je deloma res, ker smo daleč od središča, ali tudi sami smo si mnogo krivi. Zato iščimo leka, učimo se, berimo! A kar je mladeničev, zapisite se v izobraževalno društvo. Tu je prilika za Vas, da saj zdaj ob dolgih zimskih dnevih kaj pridobite. To za danes. Če se ne bo nihče našel, ki ti Vam v bodoče kaj sporočil, bom zopet jaz poskrbel, da ne bo brez nič. (Bomo prav hvaležni! Uredništvo.)

n Z Vrhnike. Nad vse smešen prizor se je vršil pretekli teden na Vrhniki. Neki najemnik v hiši Greg. Miheveca po domače pri Mudli, je kupil prašiča in ga zaklal na dvorišču. Sedaj ga je hotel spraviti v svoje prestore koje je imel v 1 nadstr., toda gospodar hiše mu kratko in malo prepove po stopnjicah nesti prašiča, kajti stopnjice so bile nove in gospodar se je bal, da se ne polemije. Kaj stori nesrečni najemnik? H tro poprosi dva meža in ta dva mu pomagata, da spravi svojo žival skozi okno v svojo sobo v prvo nadstropje a stopnjice ostale so nepoškodovane.

n S Pivke. Prednica Marijine družbe J. P. v zagorski župniji je šla pred kratkim k usmiljenkam. Vedno je hrepnela po tem stanu. Bila je že več let cerkvena pevka. V cerkvenem petju jo zdaj nadomestuje druga dekle iz Parji, po domače Smodnikova. Tudi ta bo izvrstna pevka. — Velik premet ima Domiciljeva prodajalna v Zagorju. Udom, ki mleko nosijo v „Zadružno mlekarne“ se plačuje v Domiciljevi prodajalni z raznim blagom mesto denarja, pri tem seveda dela lastnik prodajalne lepe dobičke. Prav je tako, le tako naprej, dokler je mleka kaj.

n Lažnjivi „Domoljub“ že vedno vstraja pri svoji trditvi, da poslanec Fr. Arko ni glasoval za samoslovenski zapisnik. In „Domoljub“ ima prav. Če poslanec Franc Arko sam pravi, da je bil enkrat zaradi bolezni zadržan (če se ne moti) glasovati za samoslovenski zapisnik, potem ni glasoval. Iz tega tako enostavnega sklepa naši in

„Notranjčevi“ bralci lahko vidijo, kako zna „Notranjec“ zavijati.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Spregli smo že. Dne 30 decembra 1905 je bil mesto g. Ponude izvoljen za župana g. Jožef Škrbec iz Nadleska. — Častitamo novemu gospodu županu, pa tudi starotrški občini, ki je dobila v njem — kakor upame — vseskozi vzglednega moža — župana.

n Roke so si podali pri volitvi oba liberalna odbornika in Ponudovci, a so kljub temu sijajno propali s svojim kandidatom. Pri tej volitvi smo se spet male bolj spoznali. Le tako dalje! Povemo še enkrat: neznačajnejšev in koristolovcev ne maramo pri sebi.

n Uboge reve! „Ko bi se nam malo bolj ljubilo, ovrgli bi to volitev“ — tako nekako so govorili ti politični dvojčki. Pa zakaj neki? Volitev se ni pravilno vršila, tako so se domišljali poparjeni vsled svojega poraza. V resnici pa jih je privedla do te misli njihova nevednost. Še njihovi voditelji ne poznajo občinskega reda in občinskega volivnega reda. Pač res, uboge reve!

n Precej mnogobrojno je obiskal letošnji „Notranjec“ s svojo 1. številko loško dolino. Čemur se moramo najbolj čuditi je to, da kljub svojemu slabemu gmotnemu stanju prihaja za stonj v hiše svojih največjih nasprotnikov. Seveda ima to smolo, da se nima časa pri njih ogreti, temveč mora takoj nazaj v Postojno.

n Čudno na prvi pogled, kaj ne? A če od bližje pogledamo nepovabljenega gosta iz Maksove tiskarne, si kmalu lahko raztolmačimo liberalno požrtvovalnost. Seznaniti hočete, vi Švegel Tavčarjevi petolizniki, naše ljudi s svojimi nesramnimi lažmi. Ali ni res tako? — Ker ste vi toliko prijazni do nas, da ste nam zastoj poslali notranjskega lažnjivega Ktjukca, hočemo vam tudi mi prijaznost povrniti s prijaznostjo. Odgovorimo Vam torej na nekaj laži, katere leskečejo v 1. številki letošnjega „Notranjca“!

n Prva laž. V miru bi radi živeli starotrški liberalci, zlasti še Vi g. „Notranjčevi“ dopisnik, dasi je splešne znano, da ravno Vi povsod vtikate svoj nos. Pravite, da je g. Peter L. 1895 z znanim shodom na Žurgovem dvorišču napravil razdor med miruljubnimi Starotržani. G. dopisnik — Vi, ki „ljubite resnico in pravico“ — povejte nam prihodnjič v „Notranjcu“, kde pa je bil sklican omenjeni shod, g. Peter ali vi liberalci? Kdor vé, da je bil shod na Žurgovem dvorišču Vaše delo, vé tudi, kdo je prvi začel razdor.

n Druga laž. Mnoge eksistenc — pravite — je uničil g. Peter. Katere neki? Povejte! Mi ne vemo ničesar o tem. Pač pa

nam je znano, da je g. Peter obvaroval več eksistenc. Vi prijatelji „Notranjčevega“ dopisnika, ali vam je še v spominu, kako je pred leti pri deželni sodnji zaklical dr. Tavčar nekemu svojemu klijentu: „Prijatelj, pogoreto?“ Ali ni ravno g. Peter rešil dotičnega obtoženca propada?

n Tretja laž. Konsumno društvo je po Vaših besedah na robu propada. Na to Vašo zlobno laž ne rečemo drugega kakor to, da se s takim nesramnim govorjenjem borite zoper naše društvo od početka njegovega obstanka. Koliko Vam je ta laž pomagala do sedaj, veste dobro sami, in najbrž Vam bo za naprej koristila ravno toliko.

n Četrta laž je, da je Ponuda mož naše stranke. Že pred poldrugim letom mu je „Domoljub“ očital, da je liberelec po mišljenju in delovanju. Pozival ga je „Domoljub“, naj odgovori župan in se opraviči. A Ponuda je molčal, ker je dobro vedel, da je to edino pametno. Ponuda ni torej več „naše gore list.“ Le imejte ga Vi, ter si korajžno pripnite ta list na svoj klobuk!

n Peta laž. Ponuda ni hotel pedeljšati g. Petru lova, odtod ves srd sedaj do bivšega župana. G. dopisnik, oh kako vendar ste Vi ali silno nevedni ali silno hudobni! Ali ima mar župan sam brez odborovega privoljenja pravico, pedeljšati lov? Mi vemo, da ne. Pa tudi Vi sami pravite, da je župan le izvršilni organ občinskega odbora. Gospod dopisnik, zakaj torej tako neumno rezgetate? Zato, ker hočete nesramno lagati.

n Šesta laž tiči v Vaši trditvi, da je bil občinski odbor bolj zanikern kakor župan sam, češ pa naj bi bil prvi slednjega silil k rednemu poslovanju. Le vprašajte g. dopisnik Ponuda samega, ali ni en pred tremi leti na poziv obč. odbora slovesno obljubil, da bo v kratkem pred ožil zamujene račune? Ali ga niso pri sejah vsikdar odborniki silili k rednemu poslovanju? Ali niso lanske leto odborniki v zmislu § 41 obč. reda zahtevali od njega redne seje in še le po posredovanju deželnega odbora prišli do nje?

n Sedma laž. „Domoljubove“ novice o Ponudi in njega delovanju imenujete podle napade. Ni res, niso podli napadi, ampak popolnoma resnični in stvarni podatki. Če so podli napadi, zakaj pa ne odgovarja Ponuda na nje? Sicer pa veste, da je ves ta časniški boj prvi začel „Notranjec“ s svojimi podlimi napadi na g. Petra in g. Pojeta.

n Ena je pa vendar resnična prišla izpod peresa neresnicoljubnega dopisnika. In to je želja, naj deželni odbor male pogleda v taščino gnezdo, češ morda bo vendar prava kukavica ven izletela. No mi vemo, da je deželni odbor že parkrat pogledal v taščino gnezdo nekdanje Ponudove obč. pisarne, a izletela ni nikdar ven kukavica,

pač pa je vsako pot iz Penudovega žepa izfrčalo nekaj kronic — za kazen namreč.

n **Na starega leta dan** je predaval v izobraževalnem društvu vodja zemljiške knjige g. Josip Radobič o pomenu zemljiške knjige. Precej mnogoštevilno zbrani udeleženci so bili prav zadovoljni s praktičnim predavanjem.

n **Teden dni** kasneje je imelo naše izobraževalno društvo svoj I. občni zbor, na katerem je podalo računa o svojem delovanju. Izvolil se je znova odbor. Bog blagoslovi prekeristno društvo tudi za naprej!

Iz vipavske doline

n »**Domoljub**« — **tednik**. Lansko leto je prihajal „Domoljub“ k nam vsak drugi teden enkrat in radi smo ga imeli. Letos je pa podvojil svojo ljubezen do nas. Zato pa tudi mi Vipavci nismo tako nehvaležni, da ne bi povračali ljubezni za ljubezen. Z veseljem poročamo, v kolikor smo do sedaj proizvedli, da se število „Domoljubovih“ prijateljev in naročnikov pri nas na Vipavskem ni zmanjšalo vsled treh kronic, ampak — pomnožilo. Splošna je sodba pri naših ljudeh: Tak mora biti „Domoljub“ za nas kmete, ki imamo samo v nedeljo in sicer vsako nedeljo čas brati. Do zdaj pa smo bili ene nedelje „Domoljuba“ veseli, drugo pa smo bili nevoljni nanj, ker ga ni hotelo biti. No, zdaj bo pa drugače, zdaj ga bomo veselili vsako nedeljo. In tako je edino prav. Zatorej „Domoljub“, bodi čvrst, ti veselje naše, ti pridna čebelica naša, ki prinašaš toliko sladkega medu prijateljem svojim, za sovražnike vere in ljudstva pa hraniš v sebi oestro želo. Vipavci, ali veste, kaj vam svetujem? Bodite pridni, pošteni in verni vsi, in „Domoljub“ bo prinašal medu vsem; kdor bi pa tega ne hotel, kdor bi hotel še nadalje vleči s sovražniki vere in ljudstva, ta naj pa pripiše samemu sebi, ako se vpiči vanj oestro „Domoljubovo“ želo.

n **Lepo so zvonili** v Budanjah v četrtek t. j. 18. t. m. Povpraševali smo se sosedje: Kaj pa imajo danes Budanjci? In zvedeli smo, da so dobili nevega dušnega pastirja v osebi g. Debevca, bivšega kaplana v Kranju in da so ga sprejeli prav prisrčno in slovesno. Dal Beg, da bi bil g. Debevo vedno vesel svojih Budancev, Budanjci pa veseli njega.

n **Kam se pride?** Na Gočah je mati kregala in svarila svojega sina, ker noče hoditi ob nedeljah k sv. maši. Pa veste, kaj je odgovoril sin materi? „Mati, ko bi vi brali „Slov. Narod“ in zvedeli, kaj je v njem, tudi vi bi nehali hoditi k maši.“ Ali zdaj veste, kam se pride, če se bere brezverni „Narod“? Pride se v divjost in surovost, pride se proč od Boga, pride se na široko cesto, ki vodi k vragu. Zdaj pa le re-

cite, da brati „Slov. Narod“ ne škoduje, le berite ga, če bi radi prišli k vragu. No, pa saj bravci „Slov. Naroda“ v vraga sploh ne verujejo ne in tudi nikoli niso verovali ne bodo, ker ne bo treba. Ko pridejo k njemu po smrti, saj ga bodo videli, saj bodo čutili njegove kremplje. Ej vi, ki pišete v „Narod“ in trgate vero iz ljudske duše, ali se kaj zavedate svoje strašne odgovornosti? Božje kladvo visi nad vami in gorje vam, ko pade to kladvo na vaše zlobno liberalno glavo!

n **Radovedni smo**, kdo je imel v Vrhpolju 13. t. m. poduk v šoli, ker je nadučitelj Punčuh zastopal „svojo“ posojilnico povodom eksekutivne dražbe v Vrhpolju? Se bolj pa smo radovedni, kaj delajo otroci v šoli v nekem drugem kraju na Vipavskem med tem časom, ko gospod učitelj hodi po hišah na — šnaps? Morda imajo ves ta čas „šenšrajben“. — Bojimo se, da se bodo otroci naučili preveč „lepo“ pisati.

n **Namen šolskih vrtov**. Da bi se otroci učili sadjarstva, vinoreje in drugih v to stroko spadajočih in za prihodnjega kmeta koristnih reči, so oblasti svoj čas poskrbele s tem, da so ustanovile šolske vrte. In bil je čas, ko so učitelji res izrševali v tem oziru svoje hvalevredno dolžnost. Vodili so šolske otroke na vrt, jih učili cepiti trte in drevje. Ti časi pa so minuli. Šolski vrt na Slapu stoji zapuščen. Vipavski šolski vrt pa žaluje za časi veselega otroškega vrvenja, ki se pa nočejo povrniti. Na vrtu zdaj raste krompir, čebula in drugo zelišče, da mere g. vodja zravnat prešička in kuhati s svojim otrokom — krompirček. Kaj čemo! Časi so hudi, povišanja plač neče biti, zato si pa mora človek pomagati, kakor si ve in zna, da se pretolče skozi to bedno življenje.

n **Na znanje!** Ako puranu pokažeš rudečo cunjjo, postane ves rudeč od jeze, gospod graščak Majar Ložah pa postane rudeč od jeze kot kuhan rak, ako mu vzameš v misel vipavski šp tal.

n **Kdo vam bo zvišal plače?** Na Vipavskem je rekel velmož, ki bo kandidiral pri prihodnjih volitvah mesto Bežiča na Vipavskem, ko je čul, da so oženjenim učiteljem povišali plače — zavpil je nad liberalnim poslancem, ki je glasoval za povišanje: „H . . . č! Že zdaj so vsak dan pijani po oštarijah, pa jim boste še zvišali plačo, kaj bo pa potlej?“ Ali ste čuli? Le glejte, ko bo kandidiral, da ga gotovo izvolite, ta vam gotovo poviša plače.

n **Podlost liberalnih agentov**. Kmalu po Bužiču se se peljali na vipavski peštri trije: en kaplan, nek gospod z Razdrtega in pa nek agent banke „Slavije“. Med drugim se prišli na pogovor, da nihče ni tako slab, da ne bi imel na sebi nič dobrega. Kar pa se oglasi agent: „Jaz pa poznam

nekega, ki nima čisto nič dobrega na sebi, sama hudobija ga je.“ „Te ni mogoče, prosim, povejte nam ga.“ „Vesta, ta človek, ki nima prav nič dobrega na sebi, je pa — ljubljanski škof. . .“ Ljudje, ali ste čuli!! Ako torej zopet pride pred vaš prag kak potepeni agent agitirat za „Slavijo“, takrat pa pse z verige, drugega taka podla duša pač ne zasluži.

n **Nemškutarijo**. Naša o. kr. davkarija napravi slovenskim strankam nemške zemljiško - knjižne izvlečke. Slovenske posestne liste pa vidirajo z nemškim potrdilom. Kaj ne bi bilo lepše, ko bi bili malo bolj slovenski? S tem menda še nemštvo ne bi prišlo v nevarnost na Kranjskem. Saj ga podpirajo ljubljanski slovensko liberalni stebri zadosti trdno, čemu torej ga še hoteti podpirati s stebriči!

n **Vrhpoljci!** Pazite, da vas Punčuh ne zaklene vseh v svojo „kaso“! Sploh bomo pa še govorili, katera „kasa“ ima bolj trdne obroče: Sleparska ali naša.

Koroške novice.

k **Utopljenko** so našli v Dravi pri centralnem pokopališču. Spoznali so mrtvo truplo za Barbaro Zebust, ki je služila dalj časa v Beljaku. Skočila je najbrže prestovoljno v Dravo. Pri njej so našli denarja 20 K.

k **V Čajni pod Dobračem** so našli nekega 60letnega kajzarja v gozdu obešenega. Mož se je silno rad tožaril in vedne tožbe se ga tako zmotile, da se mu je v glavi zmešalo. Vedno je trdil, da ga nekdo zopet zasleduje in toži. Mož je bil drugače marljiv in delaven. Lep nauk se da posneti iz tega žalostnega slučaja. Ne težite se za vsako malenkost.

k **Jako umesten odlok** je izdala koroška vlada glede plesa. Odločila je, da znašaj pristojbina za plesno dovoljenje na deželi od 10 do 100 K. Za koleke pa je treba plačati 4 K. Občinskemu odboru pa se da pravica, da sme v posebnih slučajih prepovedati ples. — Da bi to posnemale tudi druge vlade in dale enak odlok posebno za predpustni čas.

k **Ogenj v šoli**. V Stebnu je začelo goriti v dimniku šolskega poslopja. Posrečilo se je ogenj kmalu pogasiti.

k **V Podsinji vasi** se snuje slovensko pevsko društvo, za katero vlada velike zanimanje med ondetnimi slovenskimi fanti.

k **V Borovljah** je odprl koroški slovenski rojak g. Spöck trgovino z železom. Slovenci spominjajte se narodne dolžnosti in podpirajte svoje ljudi.

k **Obolel** je mil. g. prošt v Tinjah Anton Trobež. Priporoča se znancem v molitev.

k **Požrtvovalnost koroških Slovencev.** Za narodno šolo v Št. Rupertu pri Velikovu so nabrali o božiču koroški Slovenci lepe vsoto 1160 K.

Štajerske novice.

š **Slovenski spodnještajerski čebelarji** se bodo udeležili letos čebelarске razstave v Ljubnem na Gornjem Štajerskem.

š **Smrt na ledu.** V Gratweinu se je pri drsanju udril led trem dečkom. Njihova mati je videla nesrečo. Urno je pograbila sekuro in poskušala rešiti svoje sinove. Prijela je enega, a skoro bi bila tudi sama utonila, ker se je je deček krčevito oprijel. Ognjegasci so rešili dečka in mater, ostala dečka pa sta svoje kratke veselje na ledu plačala z življenjem.

š **Nemčurstvo se širi** v okolici Celja. Ptujski „Štajerc“ je pridobil v tej okolici več nevih naročnikov. Žalostno, da ljudje primejo sploh v roke to umazano kunjco.

š **Odstopil je** deželni šolski nadzornik dr. Peter Stornik. Poslanci bodo morali paziti, da to mesto zasede zopet Slovenec.

š **V Vuzenici** so dobili orožniško postajo. Ondi so nastanjeni sedaj trije orožniki.

š **Se ena nesreča na ledu.** Na dan sv. Treh Kraljev so se na Dreti, potoku v Gornjem Gradu drsali otroci. 13 letna šolarica Liza Mehtik pade pri drsanju po ledu, gre potem domov in tam ji postane na enkrat slabo. Jame bljuvati in čez nekaj časa umre. Pri padcu se se ji pretresli možgani.

š **V celjski župni cerkvi** se je zadnji čas izvršilo več tatvin.

š **Štajerski liberalni Nemci** se zelo ogrevajo za ločitev katoliškega zakona. Njihovi listi vabijo svoje bralce, da naj se hodijo podpisovati za to predlogo. Lepi katoličani so to!

Primorske novice.

p **Vihar na morju.** Pretečeni teden je po jadranskem morju divjala strahovita bura. Vsak promet malih ladij ob dalmatinskem in italijanskem obrežju je bil nemogoč. Pri Bari se je ponesrečil parnik, ki je nedavno odplul z Reke.

p **V Gorici** je umrl 8. t. m. dolgoletni pošni in brzojavni uradnik g. Valentin Klavžar. Bil je eden izmed ustanoviteljev in prvih članov goriške čitalnice.

p **Pismo tržaškega škofa dr. Nagla** zoper tiste učitelje, ki hujskajo proti veri, je imelo že nekaj lepega uspeha. Iz Sv. Križa pri Trstu je poslalo 146 hišnih gospodarjev protest na c. kr. namesništvo. Ti vrli katoliški očeti zahtevajo, da puste učitelji vero in cerkev pri miru, da se morajo tudi učitelji udeleževati svete maše in nadzorovati mladino, in da oblasti povedo učiteljem, da je oče gospodar svojega otroka in ne brezverski učitelj. Starši morajo plačevati učitelje, zato smejo pa tudi od njih zahtevati, da otroke podučujejo v navedenem versem duhu.

p **V Kopru** se se uprli kaznjenci, ker niso bili zadovoljni z izpremenjenim redom glede sprehodov. Iz Trsta sta bili zato odšli dve stotnji vojakov, a mir se je sedaj zopet povrnil.

p **V Gorici** so vjeli iz ljubljanske kaznilnice ubeglega Breganta. Ta mož je jako nevaren. Presedel je v ječi že 9 let radi umora, 14 mesecev radi vloma in 6 meseci radi žaljenja vere. Iz Gorice ga bodo peljali v Ljubljano.

p **Zaradi ponarejenja vina** so kaznovali v Trstu Konstantina Vasilija na globe 5000 K.

p **Slovensko katoliško delavsko društvo v Gorici** je imelo 21. t. m. svoj redni občni zbor.

p **Nov častni kanonik** je postal veroučitelj na koperski gimnaziji č. gosp. Ivan Buttignoni.

Iz raznih krajev.

Z Dunaja se nam piše: Vsa Slovenska je prepletna z različnimi društvi in organizacijami. Vi doli na Slovenskem ste na domačih tleh, zato vam je to tem lažje. A ne pozabite, da imate rodne in krvne brate in sestre tudi v tujini na cesarskem Dunaju. Tudi mi se združujemo in oklepamo trdno drug drugega, da se varujemo in branimo sovraga. Malokatero društvo na Slovenskem tako živahno deluje kot naša „Straža“, kjer se čutimo prav kot doma, kjer se pogovarimo prav po domače. Kot bajne pravljice, ki nam jih je pravil dedek v mladih dneh za pečjo, tako vabeče in lepo se sliši tu slovenska beseda med nemškim življenjem. Kot nepežabne pesmice, ki nas jih je učila babica, zvenijo slovenske melodije tu na nemških tleh. Človek pozabi, da je v tujini. In take večere imamo vsak mesec. V nedeljo

14. t. m. pa je bil II. redni občni zbor, kjer smo čuli poročilo našega odbora, ki je vodil res izbornu društveno delovanje. Duša odbora gospod predsednik Albert Strahovnik je žel v priznanje za neutrudljivo delovanje in požrtvovalnost burne aplayze in evacije. Izvolili smo si ga zopet enoglasno za predsednika. Drugi odbor smo si izvolili pa tako-le: Za podpredsednika g. Ivana Prevalniza, za tajnika g. Ivana Kvasa, t. nam gosp. Frana Polca, za blagajnika g. Josipa Kralja, za blag. nam. g. Franca Dolšino, za knjižničarja pa gosp. stud. phil. Marka Bajuka. — V društvu imamo že dober pevski zbor, ki ga poučuje g. phil. Marko Bajuk, in tamburaški zbor, ki ga vodi g. Fran Fras in šteje že 25 članov. Daleč smo ločeni od svojih bratov, a vendar vemo vse, kaj se doma godi, ker čitamo v društvu „Slovenca“, „Domoljuba“, „Bogoljuba“ i. d. Tudi „Dom in Svet“ nas obišče vsak mesec. Knjižnico imamo pa še žalibog bolj majhno. Če ima kak naš vrli redoljub kako dobro knjigo pa je ne rabi sam, naj bi nam jo blagovolil podariti in poslati na naslov: Albert Strahovnik, Dunaj, V. Franzensgasse 14. Poleg tega imamo tu vsako drugo nedeljo v mesecu tudi slovensko službo božje, ki se nam jo poskrbali pred. g. Fr. Rebol, ki se naš voditelj v vseh ozirih, ki uživajo vse naše spoštovanje in zaupanje. Veliko se že trudili z našim društvom zato smo jih pa izvolili na zadnjem občnem zboru za prvega društvenega častnega člana. Slava jim! Imamo pa tukaj tudi naše vrle visokošolce „Daničarje“, ki nas podpirajo in podučujejo v društvu v vsem potrebnem. Čast takim visokošolcem! Njihovo delo in njihov trud vemo ceniti samo mi, ki ga vidimo. Ne pozabite torej, dragi Slovenci, da imate velike bratove na Dunaju! Spominjajte se nas včasih, mi se bomo pa vas spominjali in vam v priliki še kaj pisali.

Drobtine.

Nekaj za fante, ki gredo k vojakom. Ko so letos v jeseni prisegli pruski rekruti v Potsdamu, imel je nemški cesar Viljem v navzočnosti španskega kralja Alfonza jako pomenljiv nagovor nanje. Rekel je: Tu vidite oltar in na njem sv. križ, znamenje kristjanov. Kot kristjani ste danes prisegli zvestobo, želim in upam, da ne boste nikdar pozabili te prisege. V tem trenutku vidim pred seboj ta prizor: Ko je avstrijski cesar Leopold izročil slavnemu princu Eugenu poveljstvo armade in maršalsko palico, prijel je princ Evgen sv. križ in ga vzdignil kvišku, rekoč: „Ta naj bo naš vrhovni general.“ Takega duha

pričakujem tudi jaz od Vas. Hočem, da so vojaki moje armade hrabri, vestni in neustrašeni. Lepe besede protestantskega cesarja!

Iz Lurda. Meseca novembra je prišla v Lurd med drugimi romarji tudi jako številna družina iz New Orleansa, ki je privedla seboj 13-letnega gluhomutastega otroka, da ga priporeči lurški Materi. Ta pobožna družina je dala v lurški jami blagosloviti krasen mprsn križ za škofa, katerega bode imenoval sv. oče za N w Orleans.

Belgijski kralj Leopold, ki je že priletel se je baje zopet oženil in sicer kar tiho s hčerko neke meščanske rodbine.

Skala se je vdrla na mrtvaški izprevod. Iz Albertville v Savoiji poročajo, da se je z gore vdrla velika skala, ko je mrtvaški izprevod z mrtvo deklico šel na pokopališče ter strla mrtvaški voz in več oseb.

Število framasonov raste med francoskimi častniki. Vsi nastopajo slučno in si skušajo pridobiti vedno več privrženec. To gibanje je pa jako nevarno za francosko vojsko.

Sanje o rožah. Nekega dne je stal pokojni papež Leon XIII. pri oknu in gledal dečka, ki je bil pripeljal čez visoki zid, ki obdaja vatikanski vrt. Na vrtu je rasel diven rožnat grm, ki je bil poln najlepših vrtnic. Deček se spusti doli, hiti k grmu in si odtrga vrtnico. Hitro kakor je bil došel, hoče zopet oditi, toda eden izmed vojakov papeževih ga je videl in prijel. Papež takoj ukaže privedi dečka pred sebe in ga vpraša: Zskaj si, dečko prišel čez zid in odtrgal vrtnico? Deček odgovori: Ubožni smo, moja mati je bolna in sanjala je, da jo more ozdraviti le vrtnica iz papeževega vrta. Sklenil sem iti po njo in naj me stane tudi življenje. „Sicer nisi prav ravnal,“ pravi sv. oče, „toda odpuščam ti. Ponesi svoji mami rožo in tudi moj blagoslov.“ Ves vesel hiti deček domov k materi; toda komaj je doma, že pride tudi papežev telesni zdravnik, ki preišče bolnico in ji zapiše zdravilo. Ne dolgo potem ozdravi bolnica in v tem se tudi izpolnijo njene sanje. Za dečka pa je skrbel papež, da ga je dal na svoje stroške v šolo. Postal je zgleden in pobožen duhovnik.

Moja mati bo že prišla. Leta 1866 sta si stali nasproti v vojski avstrijski in pruski vojaki. Na neki višavi je stal visok drog in poleg njega le ležal ranjen avstrijski vojak-jezdec. Obe nogi mu je zdrobila topniška krogla. Bil je pri polni zavesti, miren kot da ne čuti nikakih bolečin. Nek drug mimo jahajoč vojak ga vidi, skoči s konja in ga obveže. „Le nekaj milj sem oddaljen od svojega doma, moja mati je gotovo slišala gromenje topov, prišla bode in me vzela domov.“ V okolici je vse be-

žalo, pravi drugi vojak. „Moja mati bo že prišla, to vem gotovo! Še vedno mi je pomagala in tudi danes me ne bo zapustila. Ali moram res umreti?“ Tu ležite predaleč, treba vas je prenesti v bolnico, ker naši ljudje vas bodo težko tu našli. „Kakor Bog hoče, moja mati bo že prišla,“ je rekel ranjenec s slabotnim glasom. Prosil je sovojaka vode. Jezdec obljubi, da mu prinese bržkomogoče vode in zato odjerd v bližnjo vas. Ko se povrne, že umira ranjenec. Še enkrat odpre svoje oči in ustnice njegove šepetajo polglasno: „Moja mati bo že prišla.“ Blaženi smehljaj je krožil okrog njegovih ustnic. Ležal je kot dete, ki je mirno zaspalo v materinem naročju. Konjenik poklekne poleg njega in moli za pokoj njegove duše, potem pa odhiti v bolnišnico in tu sreča staro ženico s postelje. Ta ženica je iskala svojega sina. Bila je mati ravno prej umrlega vojaka. Prišla je, da bi stregla svojemu sinu, ker si ji je že dozdevalo da je ranjen. Prinesla je zanj posteljo, edino, ki je bila v njeni posesti. Našla je sina, ležal je v mehkom naročju hladne zemlje na griču poleg droga.

Zasramovanje odpustkov. Ko je leta 1854 papež Pij IX. podelil popolne odpustke, bilo je v neki gostilni na Nemškem zbranih več lahkomišljenih mladeničev, ki so se norčevali nad podelitvijo odpustkov. „Igrajmo tudi mi za odpustke,“ pravi eden izmed teh, „in kdor dobi igro, bo tudi odpustka deležen.“ Vsi pritrjujejo zadovoljno temu predlegu. Gostilničar prinese karte in igra se prične. Oni, ki je stavil ta nasvet dobi igro. V tistem trenutku pa obledi sramotilec, pade s stela in bil je mrtlič.

Slovarček nenavadnih besed.

Barikada. Barikada se imenujejo veliki skladi hlapcev, pohištva, vozov ali kamenja, s katerimi zaporniki v nemirnih časih ceste, mostove in prehode. Take barikade so napravili na Dunaju l. 1848, ob znanih nemirih, zadnji čas pa smo mnogo brali o barikadah, katere so napravili vstajniki v Moskvi in drugih ruskih mestih. Sploh je v nemirnih časih to neka navadna reč; vendar barikade izgubljajo vedno bolj svoj pomen, ker ne morejo zadostno braniti upornikov proti dandanašnjim puškam, proti topovom pa že celo ne.

Vizit. Vizit se najprej imenuje obisk, potem pa tudi preiskava, raziskava kake zadeve. Vizitator se imenuje on, ki preiskuje in poizveduje, da bi dognal kako zamotano stvar.

Korupcija. Korupcija-pokvarjenost. Od tod tudi beseda korumpirati, kar se pravi pokvariti. In korumpiran-pokvarjen. Tako govorimo o korumpirani družbi, kjer so ljudje globoko padli v npravnem obziru in se ne brigajo dosti ali celo niti za božje, niti za človeške postave. Dalje pravimo, da je pri kakih vladah vse korumpirano, kar pomeni, da je vse uradništvo podkupljeno in ne izvršuje vestno svojih dolžnosti.

Violina-gosli.

Akurat - natančno skrbno, ravno tako.

Za smeh in kratek čas.

Vselej prav. Gospod: „Povejte mi, gospod davčni nadzornik, zakaj ste mi davek povišali?“ — Nadzornik: „Čul sem, da se vdeležujete vseh veselje.“ Gospod: „Bog me varuj! Vsak večer ostanem doma.“ — Nadzornik: Tem bolje, imate še več denarja, bote še lažje plačali.“

Prenatančno. Sodnik (priči): „Ali ste bili že kedaj kaznovan?“ — Priča: „Enkrat že.“ — Sodnik: „Zskaj?“ — Priča: „Zaradi pošte.“ — Sodnik: „Ali so vas zaprli?“ — Priča: „Ne, bila je samo denarna kazen.“ — Sodnik: „Ali je bila velika?“ — Priča: „Deset krajcarjev.“

Preubog. Gospod: „Kaj pa to! Včera ste imeli berglje, danes jih pa nimate. Ali tako sleparite?“ — Berač: „O preljubi gospod, veste, tak revež sem, da jih moram doma puščati, če ne, bi se mi prezgodaj polomile.“

Besedna uganka.

Dokler me ne spoznaš, se trudiš, in kdo sem zvedeti želiš, dokler me ne poznaš, vprašuješ in zame brigaš se skrbiš. In kakor hitro si spoznal me, takrat ti nič več nisem mar, in kdo in kaj sem, več ne vprašaš. No, kdo pa sem? Li veš ti mar?

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Logatec — Rogatec.

II. Komar — Marko.

Nagrado je dobila:

Nežika Klun, učit. kand. v Otavicaht št. 7., P. Ribnica, Dolenjsko.

Loterijske srečke.

Dunaj, 13. januarja	81	66	47	45	10
Gradec, 13. januarja	81	22	8	25	20
Trst, 20. januarja	59	89	86	43	7
Linc, 20. januarja	15	45	54	56	70

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu boči priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tistih v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli naproti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo s imenom **Ivan Hoff** in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev

Do 1/2 50

Dobiva se povsod.

Učenca sprejme v trgovino z mešanim blagom takoj **Ivan Levstek** trgovec v **Sodražici** pri Ribnici, pošteatih roditeljev s primerno šolsko izobrazbo. 147 D 1-1

152 D 49-1

Klauerjev

„Triglav“

je najbolj zdrav izmed vseh likérjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 1. februarja 1906.

V čevljarstvo sprejemem tako
učenca 14 let starega, poštenih staršev in
lepega vedenja, in 42 D 2
2 pomočnika

v stalno, trajno delo. Plača po dogovoru.

Franč Lukek, čevljar na Veseli gori,
p. Št. Rupert, Dolensko.

Hočete imeti čedno vežo in hodnike v hiši? Oskrbite si

cementne plošče

katere dobite po nizkih cenah, kakor nih niste vajeni, v raznih
barvah in vzorcih po 3 do 6 K loco Ljubljana za 1 m².

Cementne plošče so izvrsten tlak za cerkve, zakri-
stije, za kuhinje; močnejše tudi eleganten trotoar
za pred in okoli hiše in cerkev.

Dalje priporočamo podjetnikom in slavnim cestnim odborom
cementne cevi (6—40 cm notranje svetlobe) 6 cm.
posebno kot nadomestilo za drage
železne in lesene cevi pri vodovih in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pečati, pošta Dol (Lusttal).

Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo!

HERBABNY-jev podfosfornokislil apneni-železni sirup.

Ta pred 36 leti vpeljani, od mnogo
zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je slez odstranjuječe in kašelj pomirjačo
sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva
na dober tek in prebavljane in pospešuje
reditev. To za tvorjenje krvi tako važno
železo je v tem sirupu v lahko asimilirani
obliki zastopano. Zelo koristno je za sla-
botne otroke, posebno za utrjevanje kosti,
ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbabnyjevega
apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti
40 h več za zavijanje. 2307 D 14-5

Svarilo! Svarimo
enakim ali podobnim
imenom razširjene,
kar se tiče sestava
in učinka našega ori-
ginalnega preparata,
čisto različne ponar-
redbe našega že 36 let
obstoječega fosfornokislega apneni-železnega
sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtev-
vati „Herbabnyjev apneni-železni sirup“ in
na to paziti, da se bode zraven stoječa, ob-
lastveno vknjižena varstvena znamka na ste-
klenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatelj:

**Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur
Barmherzigkeit“**

Wien, VII. Kaiserstrasse 73—75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih:
v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr,
G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Ass-
mann, Jobst & Schneider; Brež: G. Elsässer
dedič; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl &
Co; Celovec: P. Birnbacher vdova, P. Hau-
ser & I. Pichler, V. Hauser & R. pl. Hillinger,
H. Gutt; Crnomelj: P. Haika; Reka: M.
Mizian, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler;
Sovodenj: F. Kordon; Št. Vid: A. Reichel;
Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiter-
burg, P. Prendini dedič, T. Pigatti, Dr. J. So-
ravallo, A. Suttina, A. Siebich; Velikovec:
I. Jobst; Volšperk: I. Huth.

„Katoliška Tiskarna“

priporoča

kuverte s firmo in trgovske račune.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben
v pralnici

je sloviti

Neobhodno potreben
v kuhinji

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s koloni-
jalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri **L. Minlosu na Dunaju, I.
Mölkerebastei 3.** 39 D 24-3

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega
skubljenega
K 6-50, bol-
jšega K 12-
belega, jako
mekkega,
skubljenega K 18-; kron 24-
snežnobelega, mekega, skub-
ljenega K 30-; kron 36-; Po-
šilja se franco proti povzetju
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov
**Benedikt Sachsel, Lebes 159
p. Pizen na Češkem.**
51 2

O joji!

Zadusi me o. in
hudl kašelj!

Proti kašlju, hripavo-
sti in zlezi naglo in
gotovo učinkujejo

Eggerjeve pastile

1996 za prsa. D 10

Izboren okus imajo in

ne motijo teka.

Škatljica 1 K in 2 K.

Škat. za poskus 50 v.

Dobivajo se v vseh

avstrijskih lekarnah.

Hura!

Eggerjeve pastile so me
naglo osvobodile.

je varstvena znamka za

Ceres-jedilno mast

1321 2-10 (iz Kokos-orehov) in

Ceres-sadne soke

Gospodinja, ki hoče pospešiti zdravje svojih,
vporablja Ceres-jedilno mast pri peki, praženju
in kuhi in postavlja le Ceres-sadne sokove,
kot pijačo na mizo. Tovarna živil „Ceres“ Ustje.

Izdelovanje se vrsti pod **kemiško kontrolo** preiz. uševalnice za hranila in živila, Dunaj, IX. Spitalgasse
št. 31, ki jo je potrdilo visoko c. kr. notranje ministrstvo. Kupovalci Ceres-maščobe smejo v tem za-
vodu vsikdar brezplačno preiskati dati blago v izvirnem zavetku.

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

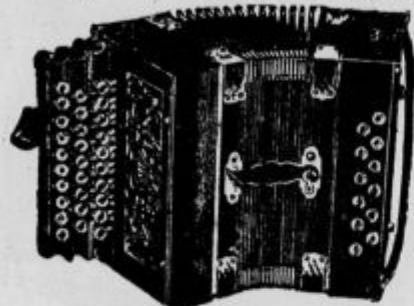
Ljubljane v Ameriko.

Je in ostane preko Trsta z brazoparniki prve angličke parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vtižiti. Veliki moderno opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje obilno poimenjeni zastopnik **Andraž Odiasok**, dosluženi uradnik državnih železnice in h hni posestnik v Ljubljani Stomakov ulice št. 25, blizu cerkve Sv. Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi.

2004 D 7

10letno jamstvo

dajem za trpežnost svojih je-
klenih in Ajaks-glasov.

Le še 5 1/2 kron.

velja od danes nadalje krasna koncertna harmo-
nika s citerskim glasom, podobna ital. orglam na
vreteno s 50 na leta trpežnimi glasovi. Tak krasni
instrument na 3 zbere s 70 glasovi le 7 K, 4 zborni
s 90 gl. sivi le 9 K, 5 zborni s 110 glasovi le 12 1/2 K,
6 zborni s 130 glasovi le 15 K, 8 zborni s 170 gla-
sovi le 20 K; krasne 2 vrstne s 110 glasovi, 4 dvojni
basi le 12 K. Pošilja se po povzetju, Poština: 1 K.
Sola za pouk zastoni, Kdor hoče za mal denar kupiti
krasno harmoniko, naj jo zaupno naroči pri izdelovalcu
harmoniki: **Robertu Husberg**, Neuenrade št. 67,
Westfalen.

40 D 3-2

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana pofovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41
26-1 (na dvorišču.) 118 D

„Amerika“.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Singet Schutzmarke

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

Izločatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Trpežnost in lahkejša
streha, kakor iz vsake
druge vrste strešnih opek
iz Illovice. 2624 D 26-3

Novo dvojno snaženo posteljno perje

iz Češke. Razpošili, počini, prosto do vsake počte
po povzetju ali naprej plači v zelo rabnem no-
vem ovoj (ta vastoni) ceno, dobro blago, skub-
ljeno ali nesklajeno po naročilu: 10 funtov sivo,
jako mehko post. perje K 9-20, 10-12 do
K 14-1; 10 fant. boljše belo gošče perje K 16-
18-20-24-30- do K 40-10 funtov
posebno mehko perje naj. vrst K 20-24-
30-40- do K 52-10 funtov postelje 1 tuha in 2 blazni
v rdečih blaz. od K 14-16-18-20- do K 80-1.
Pošiljave pod 10 funtov franko le pri lin. mal. perju. Strogo
solidna postrežbo zjamčena. — **A. Fleischl & sin.**, prej **Ant.
Fleischl**, razpošiljalec post. perja, Neuern št. 74 (Češko).

Zamena ali vrnitev dovoljena, če se plača poština. Raz-
prodajalcem primeren popust. 2713 D 1-4

+ Suhost

Edino izborno krepljeno in okrep. sredstvo, porablji. od mnogih
zdravnikov glasom sprič. v lastn. rodbinah z izbornim učinkom
je **Demotogen krepljena in redilna moka**, ako se boče do-
seči prejino **debatost** izredno dobro sredstvo. V šestih tednih
30 funtov konst. Z 11 najvišjimi odlikami, tudi „Grand Prix“
odlikovan. Strogo resno, prekoši dokaz. vsa druga redilna
podob. sredstva. Vel. izv. zavoj okoli 250 gr. le kron 2-50. —
Razpošilja centrala: **Balsar, Dunaj III, Hauptstrasse 50**.
Tudi v lekarnah in drogerijah zahtevaj izrecno Demotogen, vs
drugo enako odločno zavrnj. — V Ljubljani naprodaj v drogerij
Anton Kane, Seidenburg. ulice. 1904 D (9)

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le gld. 2-20 komad in gld. 4-20 za par
(6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj.
Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot ko-
žuovina, temnosivi, okoli 150/200 veliki, torej
lahko pokrijejo celega konja. — Razločno pisana
naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar
pošlje naprej, naj se pošljejo na **Steiner-jevo** ko-
misijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce,
Dunaj II., Taborstrasse 27. — Za neugajajoče se
zavežem vrniti naprej poslani denar. 2716 D 4-4

Velika naročila so došla od posestnika Ge-
bauerja, Noisterniga, Malniza, šupn. Bradyn, Lang,
Rotter, Suchodoll, Lilgoyeve tovarne itd.

Suhe jedilne

gobe

(la. gosp. gobe) kupuje v
vsaki množini in vrečah po
20 — 25 kg. **A. Šmyra**,
Dunaj 17, Elterleinplatz 7.
1334 D 20-14

Iz proste roke se proda po-
sestev v Podgorju h št. 75 pri
mestu Kamniku, vulgo Žumer.
Proda se z vsem gospodarskim
postopjem; tik hlaže zanesljiv vod-
njak ob vsaki suši, nlij 40 mer-
nikov poseve, nad 9 oralo
gorza in travnikov. Cena leve
se pri lastniku samem.

Jernaj Vidic, Podgorje.
1-1 pošta Kamnik. 143 D

„FLORIAN!“

Slovenci, pijte

rastlinski liker „Florian!“

Ta je najboljši in zares...
pomaga.

Dobi se edino pristen od

Rastlinske destilacije „Florian“
134 D 5-1 v Ljubljani.

Apofag

odstrani zanesljivo v

2 dneh brez bolečin kurja očesa,
bradavice in žulje. Proti vpo-
slatvi 1 krone pošlje takoj lekarna
„Einhorn“ v Welsu na Gor. Avstr.
2716 D 5-4

Na prodaj je iz proste roke

vse kovaško orodje

še precej v dobrem stanu. Cena primerna. Več
pove lastnik **Jožef Vrajc**, kovač, Selo št. 16
130 D pri Ljubljani.

Postavno varovano Vsako ponarejanje
in ponatisovanje kaznivo.

Edino pristen je **Thierryjev**
2630 D balzam 52-4

le z zeleno znamko „redovnica“.

Starodavno naprežno

proti slabemu prebavljanju, krčem v že-
lodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim,
influenzi itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic
ali ena velika specialna steklenica s patent.
zamažkom K 5 — franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo,
povedo znano kot non plus ultra

proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom
in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti
povzetju ali denar naprej.

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoč originalnih zdravilnih pisem gratis in franko. V
zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

14 kar. zlata ura gld. 2-50

nadomesti vendar le moja pristna
„14 karat“ zlatop. Goldin si-
stem Roskopf-patent-remont ura
s sidro s priznanim plombo.
Ta švicarska ura vzbuja sple-
šno zaupanje že radi znanje
oblike. Kolesje je masivno izbr.
konst. švicar. izdelek in za
dobar tek jamčim pisмено
3 leta. Ta ura stane le gld. 2-50,
3 kom. gld. 6-75 lista s 3 ma-
sivnim zlat. plošč. goldin
plaščem in z avtom. pokro-
vom, zjamčeno v rubinih te-
koča gld. 3-50, 3 kom. gld. 9-75.
Primerna zlatop. Goldin dvojna
veržica gld. 1-50. Zamena do-
voljena ali denar nazaj. Razpo-
šilja po povzetju 101 4-2

Mihael Ackermann, urar

Dunaj III /2, Radeckyst. 9/L.

Ilustr. ceniki zastoni in franko. Delavnica za nove ure in
dobra cena poprava.

Tovarna za stole
Franceta Švigeljina
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez
konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo
2525 D 26-2 zastoj in franko.

Učenca sprejme takoj za kovaški in
podkovski obrt

Peter Šetina, kovaški mojster
Glince št. 31 pri Ljubljani. 109 1-1

Pozor Amerikanci

In vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgo-
vino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obuval,
srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerp itd.
po zelo nizki ceni. Trgovina se nahaja tik dobro
znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 26.
Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 24-22 **Marija Rovšek**, trgovka

Proda se radi preselitve

132 1-1

hiša

pri državni cesti, 2 uri oddaljeno od Ljubljane, z
nekaj zemljišča. Hiša obstoji iz 5 sob in kovačnice.
Vse v dobrem stanju. Več pove lastnik Ant. Žavbi,
kovač v Dragomerju 24, p. Vič pri Ljubljani.

Želodčne bolezni

so pogosto posledica zanemarjenega motenja prebav-
ljanja, ki nastopa ponajveč kot pomanjkanje sile,
zagatenje telesa, gorečica, napenjanje, slabosti,
slab okus, glavobol itd. in se nemalokdaj izmili iz tega
hude motilne zdravja, če ne preprečimo tega o pravem času

Kot izvršno sredstvo proti vsem nastankom pokvar-
jenega želodca so se že več desetletij kot Marijaevske kap-
ljice splošno znane in priljubljene

Bradyjeve želodčne kapljice

izvršno obnašale kot tek zbujajoče, želodec krepeče in na-
lahko odvajalno sredstvo. Steklenica z navodilom vred
stane 80 vln.; dvojната steklenica K 1-40.

Pri nakupu v lekarnah zahtevajte izrecno Bradyjeve
želodčne kapljice in si ne dajte vsiliti drugih. Pazite na
zavoj v rdečih zaklopnih etiketah z Marijino
podobo kot zaščitno znamko in s podpisom *L. Brady*

Centralna zaloga C. Bradljeva lekarna na Du-
naju, L. Fleischmarkt Nr. 1387 razpošilja po povzetju ali
če se pošlje denar naprej za K 5 — šest malih ali K 4-50 tri
velike steklenice franko brez daljnih stroškov.

2211 D 12-6

Učenec s primerno šolsko izobrazbo, ne pod
14 let star; nekoliko nemščine vaje
in iz poštene hiše, sprejme se v večjo trgovino.
— Ponudbe na **J. Razboršek**, Šmarjno pri
Lipici. 131 D 1

Prava Ciril in Metodova kavina primes
2450 D 26-2 katero priporoča
Prva Jugoslovanska tovarna za kavine surrogate v Ljubljani.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in tečo
telesa, odstranjuje kašelj, izme-
tavanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-8

Priloročajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih, oslovskem
kašlju, škrofulozi, influenci
mногошtevlni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo,
zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom
po 4 K steklenica.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti
poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo
zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni
posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

38 D 24-2

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!